

नागरिक

दैनिक

वर्ष १६, अंक १११, पृष्ठ ८, आइतबार २७ साउन २०८१, श्रावण शुक्लपक्ष सप्तमी, Sunday, 11 August, 2024, नेपाल संवत् १९४४, मूल्य- १०/-

nagariknews.com

निर्मला कुम्लालाई न्यायको माग राखेर काठमाडौंमा शुक्रबारदेखि धनरत महिला अधिकारकर्मी शनिवार दिउँसो वर्षा भएपछि प्लास्टिकको सहारामा पानी छन्दै। कुम्लालाई हत्यामा संलग्न भएको आरोप लागेका व्यक्तिलाई लुम्बिनी प्रदेश सरकारमा मन्त्री बनाइएको भन्दै उनीहरू पाँचौं चरणको आन्दोलनमा उत्रिएका हुन्।

तस्वीर: दीपेश दर्शनधारी/नागरिक

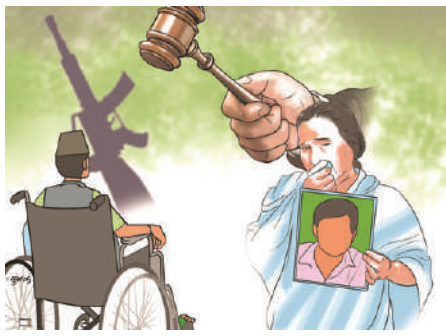
‘छिचोलियो’ संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रिया

भाषा शर्मा

काठमाडौं, साउन २६

संसदमा संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधन विधेयकको प्रक्रिया अघि बढिरहेका नेताहरूले यसलाई राजनीतिक ‘ब्रेक थ्रू’ (छिचोलियो) भनेका छन्। यो प्रक्रियालाई अघि बढाउन कार्यदलमा रहेर काम गरेका गृहमन्त्री मेश लेखकले शनिवार द्रष्टृपत्रिका कुरा सुन्दै ‘ब्रेक थ्रू’ भएको दाबी गरेका हुन्।

१० वर्षे सशस्त्र द्वन्द्वका समयमा भएका गम्भीर मानवअधिकार उल्लंघनका घटनामा संलग्नलाई कानूनको कठघरामा ल्याउने गरी १८ वर्षेपछि बल्ल प्रक्रिया अघि बढ्न लागेको छ। बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको खानबिन र सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप ऐन, २०७१ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक लामो समयपछि प्रक्रियामा जानुलाई पीडितले ठुलो कुरा भएको बताएका छन्। संशोधन विधेयकप्रति द्रष्टृपत्रिका भिनामसिना असन्तुष्टि त छँदैछैन। तर पनि विधेयक पारित भएपछि कार्यान्वयनका लागि पनि सरकारले चासो देखाउनुपर्ने उनीहरूको भनाइ छ। बुवै सदनबाट विधेयक पारित भएपछि सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप आयोग र बेपत्ता पारिएका

संक्रमणकालीन न्यायमा देखिएको संभावना सतृपादकीय, पृष्ठ ४

व्यक्तिको खानबिन आयोगमा पदाधिकारी नियुक्ति प्रक्रिया अगाडि बढ्नेछ।

गृहमन्त्री लेखकले पीडितको निरन्तरको अभियान र चासोले दलहरूलाई सहमतिमा पुग्न प्रेरित गरेको बताए। ‘बन्दुक बोकेका,

नबोकेका जो कसैलाई पनि बलात्कार भनेको गम्भीर अपराध हो। यसमा सजाय पनि घट्टै, उनले भने। सर्वोच्च अदालतका नजिर, फैसलाको अध्ययन, अन्तर्राष्ट्रिय कानून, पीडितका मान्यतालाई ध्यानमा राखेर ऐन संशोधन विधेयक पारित हुने उनले बताए। ‘योभन्दा राम्रो के हुन सक्छ? यो पनि अगाडि बढ्न सकेन भने अर्को १० वर्ष बिच्छ, गृहमन्त्री लेखकले भने, ‘अब सबै मिलेर, दृढ बनेर कार्यान्वयन गरौं। कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नुपर्छ।’ उनले अहिलेको विधेयकमा सबै पीडितलाई एकै ठाउँमा हुन आग्रहसमेत गरे। ‘जुनसुकै पक्षबाट भए पनि पीडा एउटै हो। पीडामा पनि राजनीति हुन्छ र?’ उनले प्रश्न गरे। अबको प्रक्रिया विधेयकलाई फेरि अर्को दशक लामो उनले बताए।

‘टिआरसी विधेयकमा भएको ऐतिहासिक उपलब्धि ऐन कार्यान्वयनमा द्रष्टृपत्रिका सहभागीता’ विषयक अन्तर्क्रियामा कार्यदलका सदस्य, पीडित, सरोकारवाला लगायत उपस्थित थिए। गम्भीर मानवअधिकार उल्लंघनका पीडितको राष्ट्रिय सञ्जालले शनिवार अन्तर्क्रिया आयोजना गरेको हो। अन्तर्क्रियामा नेकपा (एमाले)का नेता एवं पूर्वमन्त्री अमि खरेलले संक्रमणकालीन न्याय परम्परागत कानुनभित्र नपर्ने बताए। ‘शान्ति प्रक्रियाको एउटा काम अघि बढेको छ,’ उनले भने।

बाँकी पृष्ठ २

रासायनिक मलमा वार्षिक ३० अर्ब अनुदान

कारखाना खोल्न चीनको चासो

वर्षमा करिब ४० अर्ब रूपैयाँ रासायनिक मल खरिदमा बिदेसिएकाले स्वदेशमै उद्योग स्थापना गर्न सके मुलुकको व्यापार घाटा न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

दिलीप पौडेल

काठमाडौं, साउन २६

नेपालमा रासायनिक मल कारखानामा लगानी गर्न चीनले चासो देखाएको छ। मल कारखाना खोल्ने विषयमा करिब चार दशकयता छलफल हुँदै आए पनि त्यसले पूर्णता पाउन नसकिरहेको अवस्थामा बिआरआई परियोजनाअन्तर्गत मल कारखाना स्थापनामा सघाउन चीन सरकार तयार रहेको नेपालका लागि चीनका राजदूत छन सडले बताएका छन्।

प्रमुख सञ्चारमाध्यमका सम्पादकहरूसँग विहीवार साँझ भएको भेटमा चिनियाँ राजदूतले नेपालमा प्रचुर मात्रामा उपलब्ध बिजुली र पानी उपयोग गरेर मल कारखाना सञ्चालन गर्न सघाउने बताएका हुन्। कोइलाजस्ता इन्धन उपयोग गरी कारखाना चलाए परनिर्भरता कायमै रहने र प्रदूषण पनि हुने भएकाले नेपालमै उपलब्ध पानी र बिजुली मल उत्पादनमा उपयोग गर्न सकिने सुझाव उनको थियो। कारखानाका लागि पर्याप्त मात्रामा बिजुली र पानी चाहिने र त्यो नेपालमै उपलब्ध रहेको उनले बताए।

लागानी बोर्ड नेपालले स्वीकृति दिए एक वर्षभित्रै त्यस्तो उद्योग सञ्चालनमा ल्याउन सकिने उनको विश्वास छ। तर नेपालमा ‘केही तत्वहरू’ले यस्तो हुन नदिने भूमिका खेल्न सक्ने आशंकासमेत उनले व्यक्त गरे।

नेपालमा वार्षिक करिब ४० अर्ब रूपैयाँ हाराहारीको रासायनिक मल आयात भइरहेको अवस्थामा चीनको यो चासोलाई महत्त्वका साथ हेरिएको छ। मल कारखानाको विषयमा पटक-पटक छलफल र चर्चा भए पनि त्यसले पूर्णता पाउन सकेको छैन।

सरकारले रासायनिक मलका लागि वार्षिक करिब ३० अर्ब रूपैयाँ हाराहारी अनुदान दिँदै आएको छ। सरकारले आव २०८०/८१ मा रासायनिक मलमा अनुदान

दिन ३० अर्ब रूपैयाँ विनियोजन गरेको थियो। यसका लागि चालु आव २०८१/८२ मा २७ अर्ब ९५ करोड रूपैयाँ विनियोजन गरिएको छ। तर यो बजेटले पुग्ने देखिँदैन।

आगामी एक वर्षभित्र कारखाना स्थापनासम्बन्धी सम्पूर्ण काम पूरा गर्न चीन सरकार तयार रहेको जनाउ राजदूत छनले दिएका छन्। नेपालमा रासायनिक मल कारखानामा लगानी गर्न चीन मात्र नभए

गरिएको छ। रासायनिक मल कारखानाका लागि एक सय अर्ब रूपैयाँभन्दा बढी लागत लाग्ने भएकाले विदेशी लगानी आवश्यक छ। लागानी बोर्डले मल उद्योग स्थापनाका लागि विभिन्न मोडलमा प्रस्ताव ल्याएको थियो। कतिपयले विद्युत् प्रयोग गरेर रासायनिक मल कारखाना सञ्चालन गर्न सकिने बताएका छन्। केहीले प्राकृतिक ग्यासमा आधारित रासायनिक मल उद्योग स्थापना गर्न सकिने

भारतको पनि चासो छ। किसानले समयमा मल नपाइरहेको अवस्थामा स्वदेशमै उत्पादन गर्न सकिने अवसर रहेको भन्दै रासायनिक मल कारखाना स्थापनामा नेपाल आयल निगमले पनि छलफल अघि बढाएको थियो। निगमका कार्यकारी निर्देशक डा. चण्डिकाप्रसाद भट्टले रासायनिक मल कारखानालाई ‘ड्रम’ परियोजनाका रूपमा अघि बढाउने गृहकार्य गरिरहेको बताउँदै आएका छन्। त्यसका लागि इन्डियन आयल कर्पोरसन (आइओसी) अवस्थामा चीनको यो चासोलाई महत्त्वका साथ हेरिएको छ। मल कारखानाको विषयमा पटक-पटक छलफल र चर्चा भए पनि त्यसले पूर्णता पाउन सकेको छैन।

वर्षमा करिब आधा खर्ब रूपैयाँ रासायनिक मल खरिदमा बिदेसिएकाले स्वदेशमै उद्योग स्थापना गर्न सके मुलुकको व्यापार घाटा न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने अपेक्षा

सुझाव दिएका छन्। सरकारले कस्तो उद्योग सञ्चालन गर्ने औपचारिक निर्णय भने गरेको छैन। करिब एक खर्ब रूपैयाँभन्दा बढी लागानी आवश्यक भएकोले विदेशी लगानीकर्ता, निजी क्षेत्र र सरकारी लगानीमा मल कारखाना सञ्चालन गर्न सकिने सरोकारवाला बताउँदै आएका छन्।

केही वर्षअघि गरिएको एक अध्ययनपछि करिब एक खर्ब तीन अर्ब रूपैयाँ लागानीमा प्राकृतिक ग्यास प्रयोग गरेर रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न सकिने रायसहितको प्रतिवेदन तयार पारिएको थियो। अहिले यो लागत बढ्न सक्छ। वाटर इलेक्ट्रोसिस प्रविधिमा आधारित मल कारखाना स्थापना गर्दा लागत महँगो पर्ने भन्दै प्राकृतिक ग्यासमा आधारित उद्योग खोल्नु उपयुक्त हुने एकधरीको तर्क छ।

बाँकी पृष्ठ २

आज काठमाडौं आउँदै भारतीय विदेश सचिव मिस्री

काठमाडौं, साउन २६ (नागरिक)- भारतका विदेश सचिव विक्रम मिस्रीले आइतबारदेखि नेपालको दुई दिने (साउन २७ र २८ गते) औपचारिक भ्रमण गर्ने भएका छन्।

बाँकी पृष्ठ २

‘विद्युत् प्राधिकरणको बदमासी बाहिरिने डरले केही नेता आत्तिएका छन्’

विनोद सुवेदी

विराटनगर, साउन २६

सार्वजनिक लेखा समितिका सभापति ऋषिकेश पोखरेलले विद्युत् प्राधिकरणभित्रको बदमासी बाहिरिने डरले केही व्यक्ति आत्तिएको बताएका छन्। पत्रकारहरूसँग कुरा गर्दै पोखरेलले वर्षौंदेखि विद्युत् प्राधिकरणभित्र भएका बदमासी बाहिरिने डरले केही व्यक्ति आत्तिएर आफूविरुद्ध अन्तर्गत प्रचारमा उत्रिएको दाबी गरे। पोखरेलले विद्युत् प्राधिकरण र व्यापारीहरू बीचमा डेडिकेटेड र ट्रक लाइनको विद्युत्को अतिरिक्त महसुलमा विवाद भएपछि सार्वजनिक लेखा समितिले खानबिन सुरु मात्रै गरेको बताए।

पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको तत्कालीन सरकारले गरेका कामबारे नै लेखा समितिमा सांसदहरूले गम्भीर प्रश्न उठाउनुभएको छ। ऋषिकेश पोखरेल सभापति, सार्वजनिक लेखा समिति

‘सार्वजनिक लेखा समितिले हाल विद्युत् प्राधिकरण र व्यापारीबीच विवाद उत्पन्न भएपछि खानबिन मात्रै थालेको हो,’ उनले भने, ‘खानबिनले कुनै निष्कर्ष ननिर्वाह किन आत्तिएका?’ अहिलेको सरकारले भन्दा पनि पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारले गरेका कामका विषयमा नै लेखा

समितिमा सांसदहरूले गम्भीर प्रश्नहरू उठाएको उनले बताए।

पोखरेलका अनुसार सांसदहरूले मुख्यतया व्यवसायीहरूका वकिलले ४५ मिनेट लगाएर

समस्या फरक छ, छुट्टै खानबिन होस्: उद्योगी

आर्थिक, पृष्ठ ६

गरेको बहस र लाल आयोगको प्रतिवेदन हुबहु हुनु, शब्द पनि, शैली पनि र माग पनि मिलेपछि दाहाल नेतृत्वको सरकारले व्यवसायीको सेटिङमा लाल आयोग निर्माण गरेको होइन भन्ने आधार के हो? भनी प्रश्न गरे।

बाँकी पृष्ठ २

यी नौ दिन बागमतीमा हुन्छ दोब्बर पानी

भुवन शर्मा

काठमाडौं, साउन २६

मेलम्ची खानेपानी विकास समितिले यस वर्ष वर्षायाममा सहरी विकास मन्त्रालयबाट २० करोड लिटर सापटी लिइसकेको छ भने बाँकी १२ करोड लिटर पानी दसैँ आसपासमा लिने भएको छ। यसरी सापटी लिएको पानी मेलम्चीले सुक्का याममा बागमती विकास समितिलाई सोधपर्ना गर्छ।

असार अन्तिम सातादेखि साउन १० गतेसम्म मन्त्रालय मातहतको अधिकार सम्पन्न एकीकृत बागमती विकास समितिले मेलम्ची खानेपानी विकास समितिलाई पानी सापट दिएको थियो। बागमतीको धाप ड्यामबाट पानी सापटी दिने गरिएको छ। यो क्रम पोहोर पनि चलेको थियो। बागमती विकास समितिका अनुसार मेलम्ची खानेपानी विकास समितिले सोधपर्ना गरेको पानी नौवटा प्रमुख पर्वका दिन बागमती नदीमा छाडिन्छ,

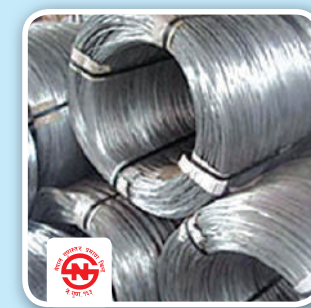
जसबाट पानीको बहाव अघिपछिभन्दा दोब्बर बढी हुन्छ। बागमती विकास समितिका सिँचाइ युनिट प्रमुख निरञ्जल खत्रीका अनुसार सुक्का यामका प्रमुख नौ पर्व छ, हरिबोधनी एकादशी, बाला चतुर्दशी, माघे संक्रान्ति, माघवनारायण मेला, शिवरात्रि, रामनवमी, नयाँ वर्ष र मातातीर्थ औसीमा बागमतीमा पानीको बहाव बढाएर प्रतिसेकेन्ड चार सय लिटर पुऱ्याउने गरिन्छ। बागमती विकास समितिका अनुसार पोहोर यी पर्वहरूमा बागमतीमा पानीको बहाव बढाइएको थियो।

सुक्कायाममा सामान्यतया बागमतीमा पानीको बहाव प्रतिसेकेन्ड एक सय ५० देखि दुई सय लिटर हुन्छ। बागमती विकास समितिका अनुसार बागमतीमा पानीको बहाव सबैभन्दा बढी साउन १५ देखि भदौ १५ सम्ममा र सबैभन्दा कम बहाव फागुन १५ देखि चैत १५ सम्म हुन्छ। साउन १५ देखि भदौ १५ सम्म गौरीघाटमा बागमतीको पानी ११ हजार तीन सय लिटर प्रतिसेकेन्ड हुने गर्छ।

गत जेठमा मेलम्ची खानेपानी विकास समिति, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड तथा बागमती विकास समितिबीच चारवटै सहमति भएको थियो। सहमतिपत्रमा मेलम्ची खानेपानी विकास समितिका सिनिएर डिभिजन इन्जिनियर वीरेन्द्र कँडेल, बागमती सुधार आयोगका आयोजना प्रमुख रवीन्द्र बोहरा र केयुकेलबाट प्रमुख कार्यकारी अशोक पौडेलले हस्ताक्षर गरेका थिए।

बाँकी पृष्ठ २

नारायणी स्टील्सका उत्कृष्ट उत्पादनहरू

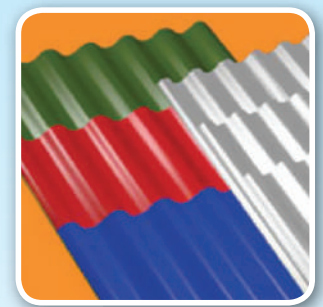
GI WIRE

SS PIPE

TMT RODS

JASTA PATA

नारायणी स्टील्स

पर्सा, नेपाल, सतर्फक : ९८५५०२९७३९, ९८५५०३३५०३, ९८५०२००००८

‘विद्युत् प्राधिकरणको बदमासी बाहिरिने डरले केही नेता आत्तिएका छन्’

पृष्ठ १ बाट

उनीहरूले प्राधिकरणले उद्दे नउठेको आम्दानी, प्राप्त नभएको रकम आम्दानीमा गणना गरेर केहीको राजस्व पनि तिरि प्राधिकरण कुत्रिम नाफामा रहेको भनेर सवाल पनि उठाएको उनले बताए। १०-१५ वर्षदेखि प्राधिकरणले नयाँ आयोजनाबाट विद्युत् उत्पादन गरेको छैन।

प्राधिकरणले अरुले उत्पादन गरेको विद्युत् किनबचे गरेर कमिसन लिने काम मात्रै गरेको किनबचे गरेर, कुत्रिम आम्दानी देखाएर प्राधिकरणको तुलो घाटा छोपेको विषय उठेको छ। विद्युत् प्राधिकरणको स्रोत साधनको प्रयोग गरेर २२-२३ वटा सब कम्पनी खडा गरिएको देखिएको छ। १२-१३ वटा कम्पनीको अध्यक्ष त विद्युत् प्राधिकरणकै जिम्मेवार व्यक्तिहरू रहेको विषय पनि लेखा समितिमा उठेको छ।

पोखरेलले देशभरिको प्राधिकरणसँग जोडिएका सामान किन्न प्राधिकरणका जिम्मेवार व्यक्तिहरू दाजुको ठेकदारी कम्पनीबाट मात्रै किन्नुपर्ने, प्राधिकरणका शाखा कार्यालयहरूले कुनै पनि सामान खरिद गर्न नपाउने, देशभरिको कुल बजेटबाट प्राधिकरणका जिम्मेवार पदाधिकारीका आफन्तकोबाट मात्रै किन्नुपर्ने अत्यन्त किन्न नपाउने विषय पनि माननीयहरूले उठाएको जानकारी दिए। पाँचवटा छानबिन समितिको प्रतिवेदनमा टिओटी डाटा मिटरको बिल दिएर व्यापारीहरूले पैसा तिर्ने उल्लेख भएको लेखा समितिले जनाएको छ। टिओटी मिटरको बिल देखाउन प्राधिकरणसँग लेखा समितिले माग गरेको उनले सुनाए।

‘प्राधिकरणले टुकमा सामान ल्याएको सुनेको छु। हामीले मागेको बाहेक अन्य वस्तु हाम्रो सरोकारको होइन। सचिवालयलाई पनि चाहिनेबाहेकका कागजपत्र फिर्ता गर्न निर्देशन दिएको छु’ उनले भने, ‘छलफल गर्दै आतिनुपर्ने

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान धिसिङको समर्थनमा शनिवार काठमाडौंको माइतिपारदेखि बानेश्वरसम्म निकालिएको याली।

कारण के हो? छलफल गर्न दिनुस्। छानबिन गर्न दिनुस्। प्राधिकरणले गरेका कामको विषयमा छलफल र छानबिन नै गर्न नहुने हो र? बदमासी गरेको छैन भने किन आतिनुपर्ने? लेखा समितिमा अर्को पनि महत्वपूर्ण प्रश्न उठेको छ। त्यो लाल आयोग सेटिङमा बनेको हो। जसले व्यापारीलाई १६ अर्ब छुट दिने निर्णय गर्नुको प्रतिवेदनमा करिब २२ अर्ब रकम उठाउनुपर्ने देखिएको तर पुष्कमल दाहाल नेतृत्वको तत्कालीन सरकारले सेटिङमा लाल आयोग गठन गरी व्यापारीलाई १६ अर्ब छुट दिएको उनले बताए। ‘करिब २२ अर्ब उठाउनुपर्नेमा ८ अर्बको मात्रै बिल प्राधिकरणले पठाइएको छ,’ पोखरेलले भने, ‘यो विषयमा पनि लेखा समितिमा सांसदहरूले प्रश्न उठाएका छन्।’ यस्तो विषयमा तथ्य कानुन र प्रमाणको शुंखला तयार गरेर समितिमा राख्ने र

समितिमा सदस्यहरूसँग छलफल गरेर निर्णय गर्ने पोखरेलले बताए।

‘अब समितिको बैठक लाइभ हुन्छ’

पोखरेलले सार्वजनिक लेखा समितिको अबका बैठक लाइभ हुने बताए। उनले दाहाल सरकार र कुलमान धिसिङले व्यापारीसँग सेटिङ गरेर १६ अर्ब छुट दिएको तर मलाई व्यापारीसँग मिल्थ्यो, बाहिर निर्णय भयो भनेर अग्नल प्रचार र चरित्र हत्या गरेर २०-५० जना मानिस आतीएर कराउँदै हिँडेकाले प्राधिकरणभित्र बदमासी छ भन्ने सहजै अनुमान गर्न सकिने उनको भनाइ थियो। पाँचवटा आयोगको प्रतिवेदन, प्राधिकरणको ऐननियम, प्रवर्तित कानुनहरू र महालेखाको प्रतिवेदनका आधारमा सांसदहरूले उठाएका प्रश्नहरूको निरूपण गरिने पोखरेलले बताए। ‘महालेखाले कायम गरेको बक्योता व्यापारी होस्, कर्मचारी

होस्, जोसुकै होस् कसैलाई पनि छुट दिँदैनौं। जो भए पनि तिनैपछि तिर्नुपर्ने,’ पोखरेलले भने। उनले उद्योग बन्द गरेर हजारौं मजदुरलाई बेरोजगार बनाएर भन्दा उद्योग बन्द नगरी विद्युत्को महसुल उठाउने सरकारको नीतिअनुसार विद्युत्को लाइन जोड्न निर्देशन दिएको स्पष्ट पारे।

‘कुलमानलाई हटाउने उद्देश्य छैन’

सभापति पोखरेलले व्यवसायीसँग सेटिङ गर्नुको प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान धिसिङलाई हटाउने प्रयास गरियो भन्ने विषय प्राधिकरणको बदमासी बाहिरिने डरले आत्तिएका व्यक्तिहरूले गरेको विज्ञापन मात्रै भएको पोखरेलको टिप्पणी छ। उनले भने, ‘महालेखाको प्रतिवेदनका आधारमा छानबिन केन्द्रित हुन्छ। बक्योता देखिए ८ अर्ब हैन २२ अर्ब नै असुलछौं।’ पोखरेलले कुलमान धिसिङसँग कुनै आग्रह पूराआफूले नराखेको स्पष्ट पारे। पोखरेलले चोरको खुट्टा काट्न भन्दा खुट्टा उचालेपछि शंका गर्ने ठाउँचाहिँ भएको बताए।

‘लेखा समिति सभापति दाहालले दिएका होइनन्’ प्रतिपक्षी दलका नेता पुष्कमल दाहालले सार्वजनिक लेखा समितिको सभापति माग गरेको विषयमा पोखरेलले दाहालसँग निवेदन हालेर यो पद नपाएको टिप्पणी गरे। पोखरेलले दलहरूबीचमा भागबन्डा हुँदा एमालेको भागमा लेखा समिति परेको र एमालेले पठाएर आफू सभापति भएको स्पष्ट पारे। पोखरेलले शीर्ष नेताहरू बसेर हेरेफरे गरे आफू बाधक नबने स्पष्ट पारे।

पार्टीले फिर्ता बोलाए जुनसुकै बेला पनि पद छाड्न तयार रहेको उनले बताए। माओवादी केन्द्र सरकारमा हुँदा विगतमा तीन पटक सार्वजनिक लेखा समितिको सभापति माओवादीले नै लिएको इतिहास भएकाले अरुले चाँहिँ छाडिहाल्नुपर्ने, अरुलाई चाँहिँ नियम लामे माओवादी केन्द्रलाई चाँहिँ नलामे भन्ने नहुने पोखरेलले स्पष्ट पारे।

‘छिचोलियो’ संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रिया

पृष्ठ १ बाट

कतिपय घटना स्विकार गरेर भविष्यप्रति सोच पनि उनले पीडितलाई आग्रह गरे। कार्यदलका सदस्य नेकपा माओवादी केन्द्रका नेता जनार्दन शर्माले पीडितहरूको पीडा सम्बोधन गर्नेगरी विधेयक संशोधन हुन लागेको बताए। ‘एकाध कुराबाहेक संशोधन विधेयक पीडितकैन्द्रित नै भएको छ। यसबाट समग्र शान्ति र स्थिरता ठुलो योगदान पुग्नेछ,’ उनले भने। शान्ति प्रक्रियामा नेपालको मौलिकतासँगै अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता पनि जोडिने भएकाले अरुलाई सिकाउन सक्नेगरी काम भएको उनले बताए।

पीडितहरूले आफूहरूले पूर्णरूपमा न्याय पाउन नसकेको हो कि भन्ने आशंका प्रकट गरे। कतिपय पीडितले विधेयकमा राजनीतिक सहमति भएकाले न्याय पाउने आशा पत्याएको बताए। कतिपयले विधेयकमा सुरक्षाकर्मीलाई पनि समेटिएको विषयमा नेताहरूसँग माग गरे। कतिपयले विधेयक पारित भएपछि दुई आयोगमा नियुक्त हुने पदाधिकारी र कानुन कार्यान्वयनको विषयमा चासो व्यक्त गरे। भेरो बुवा बेपता हो। राज्यले खोजेर ल्याएर दिन सक्दैन। तर विधेयक पारित प्रक्रियामा लागेर सरकार केही जिम्मेवार बनेर खोजेको महसुस भैरहेको छ,’ द्रन्धीपीडित केशव खनालले भने, ‘अब राज्यले तुरुन्त आयोग बनाएर काम अघि बढाउनुपर्छ।’ द्रन्धीकावामा बलात्कृतबाट जन्मिएका बालबालिकाको राज्यले कसरी

अभिभावकत्व लिन्छ र मानसिक रूपमा विश्वितलाई कसरी सम्बोधन गर्न सक्छ भन्ने पीडितहरूको प्रश्न थियो।

द्रन्धीपीडित गीता रसाइलीले दुई आयोगमा पीडितको पनि दावी रहेको बताइन्। ‘कस्ता खालका आयुक्त आउँछन्। पीडितको पनि आयुक्तमा दावी छ। पीडितको सहभागिता हुन जरूरी छ,’ उनले भनिन्। त्यसैगरी सुशीला चौधरीले आफूहरू विधेयक पारित भएपछि कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न तयार रहेको तर त्यसका लागि सरकारले विश्वासको वातावरण बनाउनुपर्ने टिप्पणी गरिन्। उनले दलहरूले प्रतिबद्धता जनाउने र काम नगर्ने यसअघिको उदाहरण दिँदै आलोचनात्मक सहयोग रहने बताइन्।

नेकपा माओवादी केन्द्रका नेता खिमलाल देवकोटाले विरवभरि द्रन्धीका विषयमा पूर्णरूपमा क्षतिपूर्ति हुन नसकेको घटना सुनाए। जितिसक्दो यो विधेयकमा समेटेने प्रयास गरिएको र आइन्दा यस्तो खालको अवस्था भोग्न नपरोस भन्ने प्रतिज्ञा भएको उनले बताए। सम्पूर्ण कुरा प्राप्त गर्न सकिँदैन तर अधिकतम प्रयास भएको विषयमा चासो व्यक्त गरे। भेरो बुवा बेपता हो। राज्यले खोजेर ल्याएर दिन सक्दैन। तर विधेयक पारित प्रक्रियामा लागेर सरकार केही जिम्मेवार बनेर खोजेको महसुस भैरहेको छ,’ द्रन्धीपीडित केशव खनालले भने, ‘अब राज्यले तुरुन्त आयोग बनाएर काम अघि बढाउनुपर्छ।’ द्रन्धीकावामा बलात्कृतबाट जन्मिएका बालबालिकाको राज्यले कसरी

गर्ने बताए। उनले परिपूर्णमा पीडितको अधिकार स्थापित गर्नु ठुलो कुरा भएको बताए। ‘धुइँतहाका पीडितका कुरालाई जोड दिएर आवाज उठाएका थियौं। गम्भीर मानव अधिकार उल्लंघनका घटनामा माफी नदिने कुरा पनि राम्रो भयो,’ उनले भने, ‘संक्रमणकालीन न्यायमा सांकेतिक सजाय पनि न्याय हो। कसैलाई सामाजिक रूपमा बहिष्करण गर्नु, राजनीतिक रूपमा अयोग्य बनाइदिनु पनि न्याय हो।’

संक्रमणकालीन न्याय फौजदारी न्यायभन्दा फरक भएको उनले बताए। ‘सामाजिक न्याय, आर्थिक, सांस्कृतिक न्याय, राज्य व्यवस्था परिवर्तनसँग जोडिएर आउने परिवर्तनलाई न्यायका रूपमा बुझ्नुपर्छ। एकोहोरो न्याय मात्रै भनेर हुँदैन,’ चौधरीले भने।

अब कार्यान्वयनको पाटोमा चासो राख्नुपर्ने उनको भनाइ थियो। आयोगमा जाने व्यक्तिहरू राजनीति, समाज, संक्रमणकालीन न्याय बुझेको हुनुपर्ने उनले बताए। ऐन संशोधनमा राजनीतिक इच्छाशक्ति देखिएकाले कार्यान्वयनमा सघाउनुपर्ने उनको भनाइ छ।

२०६३ मंसिर ५ मा बृहत शान्ति प्रक्रिया भएको थियो। शान्ति प्रक्रियाका मुख्य तिनवटा काम थिए। संविधान लेखन, सेना समायोजन र संक्रमणकालीन न्याय। तीमध्ये दुई काम लगभग समयमै सकिए तर तेस्रो काम निकै लम्बियो। शान्ति सम्झौतापछि संविधानसभाको चुनाव सम्पन्न भएको ६ महिनाभित्र शान्ति प्रक्रियाका सबै काम स

भक्तपुरमा विपद्को मुख्य कारण ‘प्लटिड’

कृष्ण किर्ति

भक्तपुर, साउन २६

भक्तपुरमा वर्षायाममा विपद् आउनुको मुख्य कारण जथाभावी गरिएको ‘प्लटिड’ रहेको जनाइएको छ। मुख्य राजनीतिक दलका नेताहरू त्यसमा एकमत देखिएका छन्। जतातथै प्लटिड हुँदा प्रत्येक वर्ष बर्खाया विपद् आउने गरेको उनीहरूको भनाइ छ। प्लटिडका कारण माटो उखनन हुने र पछि बर्खाया बगेर पहिरो, भूक्षय भएर विपद् निम्तिने गरेको उनीहरूको निष्कर्ष छ।

नेकपा एमालेका जिल्ला अध्यक्ष वचन देउजाल विपद् न्यूनीकरण गर्न जग्गा एकीकरणका कार्यहरूलाई व्यवस्थित गर्नुपर्ने खाँचो औँल्याए।

प्राकृतिक रूपमा विपत्ति नआउने गरी स्पष्ट मापदण्ड बनाएर मात्रै जग्गा एकीकरण आयोजना सञ्चालन गर्न दिनुपर्छ, नेपाल प्रेस सोसाइटीले भक्तपुर हुवानको समस्या र समाधानको उपाय विषयमा शनिवार भक्तपुरमा गरेको अन्तर्क्रियामा उनले भने, ‘योसो नगरीकन विपद् उन्मूलन गर्नु भन्नु असम्भव हुन्छ।’ हरियो वन नेपालको धन भन्ने राष्ट्रिय नारा भए पनि भक्तपुरक जंगलहरूतिर जाँदा वन जंगल नभई प्लटिड देखिने उनले जानकारी गराए। ‘डाँडाका टुपाटुपामा पनि प्लटिड गरिएको छ, हेर्दै डरलाग्दो,’ उनले भने।

नेकपा माओवादी केन्द्र भक्तपुरका अध्यक्ष सुनिले गोटे बासुले प्लटिडलाई पटकपटक अनुमान गरी गरेको पनि निरन्तर जारी रहनु दुःखको

विषय भएको बताए। उनले जिल्ला व्यवस्थापन समिति भक्तपुरले यस विषयमा जति गरे पनि उपलब्धि हासिल हुन नसकेको स्वीकार गरे। ‘जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा जिल्लाका विभिन्न राजनीतिक दलका एकएक जना संयोजक राखेर पनि काम गरियो तर प्लटिडकै कारण विपद् निरन्तर हुँदै आएको छ,’ उनले भने।

जिल्लाका चार नगरपालिकामध्ये सुर्यविनायक र चाँगुनारायण पहाडी क्षेत्रमा छन्। पछिल्लो पटक नयाँ नगरपालिकाका रूपमा घोषित यी नगरपालिकामा घना बस्ती हुन पाएको छैन। यी खुला ठाउँहरूमा निजी रूपमा जतातथै प्लटिड भइरहेका छन्। यहाँका कुनै वडा होला जुन वडामा प्लटिड नभएको होस्। कार्यक्रममा राष्ट्रिय

स्वतन्त्र पार्टी (रस्वपा) का जिल्ला सभापति रामेश्वर बस्नेतले प्लटिडकै कारण २० फिट गहिरो खोला पनि पाँच फिट गहिरोमा सीमित भएको देखिएको बताए। प्लटिड भएका जग्गाका माटोहरू बर्बाको बेला बगाएर ल्याउँदा खोलाको सतह घटेको र यही कारण बाढी आउने गरेको उनको भनाइ छ।

जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) का जिल्ला अध्यक्ष राजाराम ढुकुखुले भक्तपुरमा २०४५ सालदेखि नै विपद्को समस्या सुरु भएको र यो समस्या अहिले पनि जस्ताको तस्तै नै रहेको सुनाए। कार्यक्रममा प्राकृतिक प्रकोप विपद्का बेला सबै राजनीतिक दलहरू मिलेर अगाडि बढ्न तयार रहेको प्रतिबद्धता उनीहरूले व्यक्त गरेका थिए।

रासायनिक...

अर्कोथरले नेपालमा विद्युत् खपत बढाउनका लागि पानी र बिजुलीमा आधारित रासायनिक मल उद्योग खोल्नुपर्ने धारणा राख्दै आएका छन्। वाटर इलेक्ट्रोसिस प्रविधिमा आधारित कारखाना स्थापना गर्न १ खर्ब ८९ अर्ब रूपैयाँ लामे अनुमान गरिएको थियो। थर्मोकोल प्रविधिमा आधारित कारखाना स्थापना वातावरणीय दृष्टिले उपयुक्त नहुने राय छ।

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले तयार गरेको रासायनिक मल कारखानासम्बन्धी परियोजनामा कुल लागतको ६५ प्रतिशत ऋण र सरकार, निजी क्षेत्र र विदेशी साभेदारको ३५ प्रतिशतमा लगानीमा उद्योग स्थापना गर्न सकिने खाका तयार भएको थियो। २०७७ सालमा पिपिपी मोडलमा रासायनिक मल उद्योग स्थापना गर्न कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले सिफारिस गरेको थियो। अर्थ मन्त्रालयका सचिव, उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयका सचिव र कृषि मन्त्रालयका सचिवसहितको टोलीले २०७७ सालमा रासायनिक मल उद्योग सञ्चालन गर्नेबारेमा प्रतिवेदन तयार गरेको थियो।

आर्थिक वर्ष २०७०/७१ मा तत्कालीन अर्थमन्त्री शंकरप्रसाद कोइरालाले रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न बजेट व्यवस्था गरेको घोषणा गरेका थिए। त्यसैगरी आव २०७३/७४ को बजेटमा तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले रासायनिक मल कारखाना खोल्न स्वदेशी-विदेशी लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिएको बताएका थिए। त्यसैगरी तत्कालीन समयमा पौडेलले ल्याएको बजेटलाई प्रतिस्थापन गर्दै अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले ल्याएको बजेटमा पनि नेपालमा रासायनिक मल कारखाना खोल्ने उल्लेख थियो। २०४१ सालमा नेपालमा रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न अध्ययन

भएको सरकारी अधिकारी बताउँछन्। तत्कालीन समयमा जापानी सहयोग निर्यात (जाइका) ले अध्ययन गरेको थियो। विषयमा रासायनिक मल उत्पादनका लागि प्राकृतिक व्यस, शर्माकोल र वाटर इलेक्ट्रोसिस प्रविधि प्रचलनमा छन्।

यास, बिजुली र कोइलाको प्रयोग गर्ने मोडलमा अध्ययन भएको थियो। लगानी बोर्डको अध्ययन प्रतिवेदनमा धनुषाको ढल्केवर, उदयपुरको जलजले र नवलपरासीको बर्दघाटमा रासायनिक मल उद्योग सञ्चालन गर्न सकिने भन्दाबन्दा विदेशी भारतको कम्पनी डेभलपमेन्ट कर्पोरसन (कनाटक) लिमिटेडले इन्भेस्टम्यन्ट अफ एग्जिक्युटिभ टेकनोलोजिस्ट (आइएटी) र नेपाली साभेदार सह कन्सल्ट इन्टरनेसनलले सम्भाव्यता

अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरेका थिए। मल उद्योग सञ्चालनमा ल्याएर व्यापार घाटा न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्छ। किसानले समयमा मल पाउँछन्। अहिले बाली लगाउने बेलामा सरकारले मल उपलब्ध गराउन नसकेको भन्दै आलोचना हुने गरेको छ।

अर्थमन्त्री वर्ष २०७०/७१ मा तत्कालीन अर्थमन्त्री शंकरप्रसाद कोइरालाले रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न बजेट व्यवस्था गरेको घोषणा गरेका थिए। त्यसैगरी आव २०७३/७४ को बजेटमा तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले रासायनिक मल कारखाना खोल्न स्वदेशी-विदेशी लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिएको बताएका थिए। त्यसैगरी तत्कालीन समयमा पौडेलले ल्याएको बजेटलाई प्रतिस्थापन गर्दै अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले ल्याएको बजेटमा पनि नेपालमा रासायनिक मल कारखाना खोल्ने उल्लेख थियो। २०४१ सालमा नेपालमा रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न अध्ययन

अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरेका थिए। मल उद्योग सञ्चालनमा ल्याएर व्यापार घाटा न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्छ। किसानले समयमा मल पाउँछन्। अहिले बाली लगाउने बेलामा सरकारले मल उपलब्ध गराउन नसकेको भन्दै आलोचना हुने गरेको छ।

अर्थमन्त्री वर्ष २०७०/७१ मा तत्कालीन अर्थमन्त्री शंकरप्रसाद कोइरालाले रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न बजेट व्यवस्था गरेको घोषणा गरेका थिए। त्यसैगरी आव २०७३/७४ को बजेटमा तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले रासायनिक मल कारखाना खोल्न स्वदेशी-विदेशी लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिएको बताएका थिए। त्यसैगरी तत्कालीन समयमा पौडेलले ल्याएको बजेटलाई प्रतिस्थापन गर्दै अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले ल्याएको बजेटमा पनि नेपालमा रासायनिक मल कारखाना खोल्ने उल्लेख थियो। २०४१ सालमा नेपालमा रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न अध्ययन

अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरेका थिए। मल उद्योग सञ्चालनमा ल्याएर व्यापार घाटा न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्छ। किसानले समयमा मल पाउँछन्। अहिले बाली लगाउने बेलामा सरकारले मल उपलब्ध गराउन नसकेको भन्दै आलोचना हुने गरेको छ।

अर्थमन्त्री वर्ष २०७०/७१ मा तत्कालीन अर्थमन्त्री शंकरप्रसाद कोइरालाले रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न बजेट व्यवस्था गरेको घोषणा गरेका थिए। त्यसैगरी आव २०७३/७४ को बजेटमा तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले रासायनिक मल कारखाना खोल्न स्वदेशी-विदेशी लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिएको बताएका थिए। त्यसैगरी तत्कालीन समयमा पौडेलले ल्याएको बजेटलाई प्रतिस्थापन गर्दै अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले ल्याएको बजेटमा पनि नेपालमा रासायनिक मल कारखाना खोल्ने उल्लेख थियो। २०४१ सालमा नेपालमा रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न अध्ययन

अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरेका थिए। मल उद्योग सञ्चालनमा ल्याएर व्यापार घाटा न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्छ। किसानले समयमा मल पाउँछन्। अहिले बाली लगाउने बेलामा सरकारले मल उपलब्ध गराउन नसकेको भन्दै आलोचना हुने गरेको छ।

Government of Nepal
Ministry of Physical Infrastructure and Transport
Department of Roads
Federal Highway Supervision and Monitoring Office
Road Division, Doti
Invitation for Bids
Notice No: 02-RDDOT/2081/082
Date of First Publication: 2081/04/27

1. Government of Nepal, Ministry of Physical Infrastructure and Transport, Department of Roads, Road Division Doti invites open Competitive Bidding electronic bids from eligible bidders for the following works under National Competitive Bidding procedure.

S.N.	Contract No.	Name of work	Cost Estimate (NRs) without VAT and PS	Bid Security Amount (NRs)	Fee for Bid Document (NRs)
1	RDDOT/337011384/2081/82-002	Structure works along Faltude Gaira Section	12,765,962.04	330,000.00	3,000.00
2	RDDOT/337011384/2081/82-003	Improvement Works along Gaira Syaule Section of Mahakali Highway	12,765,835.68	330,000.00	3,000.00
3	RDDOT/337011384/2081/82-004	Improvement Works along Syaule- Anarkholi Section of Mahakali Highway		860,000.00	5,000.00
4	RDDOT/337011384/2081/82-005	Roadside structure works along Seti Highway CH 0+000 to 65+000	12,612,494.66	320,000.00	3,000.00
5	RDDOT/337011384/2081/82-006	Improvement Works along Silgadhi- Chaukhutte Road, Doti CH 0+000 to 41+000	12,763,258.17	320,000.00	3,000.00
6	RDDOT/337011364/2081/82-007	Road Safety works on Mahakali Highway, Seti Highway and Silgadhi Chaukhutte Road	8,082,217.99	210,000.00	3,000.00
7	RDDOT/337310113/2081/82-008	Periodic Maintenance of Midhill Highway NH 03 (Seti Highway), Chainage 1602+210 to 1610+220		570,000.00	5,000.00
8	RDDOT/337011694/2081/082-009	Structure works along Gaibade Kurnulle Saleta Road Dadeldhura	8,510,408.10	220,000.00	3,000.00
9	RDDOT/337011694/2081/082-010	Structure works along Jogbudha Sirsha Rupal Road, Dadeldhura	8,508,144.20	220,000.00	3,000.00
10	RDDOT/337011694/2081/082-011	Roadway Excavation & Structural Works along Amargadhi 3 to Bhageshwor Chulla Road, Dadeldhura	8,510,906.26	220,000.00	3,000.00
11	RDDOT/337011694/2081/082-012	Roadway Excavation and Structure Works along Ghatalthan Pathroda Larada Koteuda Kurchhe to Jogabudha Road, Dadeldhura	8,467,512.29	220,000.00	3,000.00
12	RDDOT/337011694/2081/082-013	Roadway Excavation and Structure Works along Bhatkada Badal Rel Road, Dadeldhura	8,425,576.96	220,000.00	3,000.00
13	RDDOT/337011694/2081/082-014	Roadway Excavation and Structure works along Kalagad Chhadimandau Mudbhara Road, Doti	8,467,383.63	220,000.00	3,000.00

2. Eligible Bidders may refer complete set of Bid Document for further information at Road Division Doti or PPMO's website: www.bolpatra.gov.np/egp. And Bidders shall have the option of submitting their bids electronically only.

3. For details, bidders are advised to visit website: www.bolpatra.gov.np/egp.

4. All the rights to accept or reject the bid partially or fully are reserved to Road Division, Kulpatte, Doti without giving any reason/justification.

Division Chief

बंगलादेशका प्रधानन्यायाधीशद्वारा राजीनामा

काठमाडौं, साउन २६ (नागरिक)- आन्दोलनकारी विद्यार्थीहरूले शनिवार सर्वोच्च अदालत घेराउ गरेपछि बंगलादेशका प्रधानन्यायाधीश ओबाइदुल हसनले राजीनामा दिएका छन्। आन्दोलनकारी विद्यार्थीले सर्वोच्च अदालत परिसरमा प्रदर्शन गर्दै प्रधानन्यायाधीशसहित पुनरावेदन अदालतका न्यायाधीशहरूको पनि राजीनामा माग गरेको समाचार संस्था एपीले जनाएको छ। विद्यार्थीले सर्वोच्च अदालत घेराउ गरी पदबाट हट्न माग गरेसँगै

हसनले काम गरिरहेको आरोप लगाउँदै विद्यार्थीहरूले सर्वोच्च अदालत घेराउ गरेर शनिवार दिउँसो १ बजेभित्र राजीनामा गर्न अलिस्टेम दिएका थिए। नोबेल पुरस्कार विजेता मोहम्मद युनुसको नेतृत्वमा आन्दोलनकारी विद्यार्थीसमेत सहभागी १७ सदस्यीय अन्तरिम सरकार बिहीवार गठन भएको थियो। यसैबीच प्राप्त समाचार अनुसार बंगलादेशका राष्ट्रपतिले त्यहाँको नयाँ प्रधानन्यायाधीशमा सइद रेफात अहमदलाई नियुक्त गरेका छन्।

काठमाडौं, साउन २६ (नागरिक)- आन्दोलनकारी विद्यार्थीहरूले शनिवार सर्वोच्च अदालत घेराउ गरेपछि बंगलादेशका प्रधानन्यायाधीश ओबाइदुल हसनले राजीनामा दिएका छन्। आन्दोलनकारी विद्यार्थीले सर्वोच्च अदालत परिसरमा प्रदर्शन गर्दै प्रधानन्यायाधीशसहित पुनरावेदन अदालतका न्यायाधीशहरूको पनि राजीनामा माग गरेको समाचार संस्था एपीले जनाएको छ। विद्यार्थीले सर्वोच्च अदालत घेराउ गरी पदबाट हट्न माग गरेसँगै

दलितता लागि दलित अभियान नेपालले शनिवार माइतीघर माण्डलमा गरेको प्रदर्शन।

तस्वीर: विपेश दर्शनधारी/नागरिक

धार्मिक पर्यटनको केन्द्र बन्दै तनहुँको च्यवनधाम

दमौली (तनहुँ), साउन २६ (रासस)- शुक्लागण्डकी नगरपालिका-२ गाछेपानीस्थित मुक्तिनाथ च्यवनधाम 'मिनी मुक्तिनाथ' को रूपमा विकास हुन थालेको छ। मुक्तिनाथको भक्तको दिने गरी यहाँ पूर्वाधार निर्माण गरेपछि च्यवनधाम धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास हुन थालेको हो।

च्यवनधाम परिसरमा निर्माण गरिएका शुक्लेश्वर महादेवको मन्दिर, आसपासमा सूर्य नारायण, लक्ष्मी नारायण, दुर्गा भवानी र गणेशको मन्दिरले यहाँ आउने भक्तजनलाई आकर्षित गर्ने गरेको च्यवनधामका अध्यक्ष होमनाथ लामाले जानकारी दिए। साथै मुक्तिनाथको भक्तको दिने १०८ ओमकार कल्पवृक्ष, १०८ शक्तिपिण्ड, मोक्षकुण्ड, वृद्धाश्रम, पार्कलागायत संरचना निर्माण गरिएको छ।

बौद्ध धर्मावलम्बीलाई लक्षित गरी बौद्ध गुम्बा पनि यहाँ निर्माण गरिएको लामाले बताए। बौद्ध धर्मावलम्बी आगमन बढाउने, धार्मिक सहिष्णुता कायम गराउने उद्देश्यले गुम्बा बनाइएको भन्दै गुम्बाले एकअर्काको धर्मलाई सम्मान गर्नुपर्छ भन्ने सन्देश प्रवाह गरेको उनले उल्लेख गरे। च्यवनधामका अध्यक्ष लामाले भने, 'यस ठाउँलाई धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्यस्थल बनाउने उद्देश्यसहित स्थानीयवासी लागिपरेका छन्। यसलाई धेरैले मिनी मुक्तिनाथको रूपमा चित्रण गर्ने गरेका छन्।' यहाँ नयाँ वर्ष, साउने सोमवार, कृष्ण जन्माष्टमी, बालाचतुर्दशी र शिवरात्रिमा भक्तजनको घुइँचो लाग्ने गर्दछ।

प्रत्येक वर्षको साउनमा यहाँ शिवपुरव्र महाजने गरिन्छ। च्यवनधाममा रहेको शुक्लेश्वर महादेवको मन्दिरमा पूजाअर्चना गरेपछि सलान नभएकाहरूलाई सलान प्रदान हुने जनविश्वास रहेको छ। च्यवनधामका उपाध्यक्ष अमिता खनालले यस ठाउँ सभा धार्मिक आस्थाको

केन्द्रका रूपमा परिचित रहेको बताए। उनले भने, 'सुन्दर धार्मिक सांस्कृतिक संरचना, पर्यटकीय आकर्षकता बिम्बरहरू, ज्येष्ठ नागरिक आश्रम, बेसलाई छाडिपुगेको गाईहरूको संरक्षण गर्ने स्थापित गौ संरक्षण केन्द्रको व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी यसै धामले ग्रहण गरिरहेको छ।'

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाका प्रमुख कृष्णराज पाण्डेले मिनी मुक्तिनाथको रूपमा विकास भइरहेको यस ठाउँमा पूर्वाधार विस्तार गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न नगरपालिकाले सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाए। उनले भने, 'यस ठाउँलाई धार्मिक पर्यटकीयस्थल बनाउनुपर्छ भनेर स्थानीय जागरूक बनेका छन्, अहिले यसले एउटा स्वरूप पाएको छ। यसको प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिका सहकार्य गर्न सदैव तयार छौं। पूर्वमन्त्री आशा कोइरालाले विगतमा एकै मान्छे हिँड्न डराउने यस ठाउँ आज धार्मिक गन्तव्यस्थल बन्न सकेकाले यसको सम्पूर्ण श्रेय स्थानीयवासीलाई जाने उल्लेख गरे। च्यवनधाम र गौ संरक्षण केन्द्रको एकीकृत विकास एवं प्रवर्द्धनका लागि गत सोमबारदेखि धार्मिक महोत्सव आयोजना गरिएको छ। यही साउन २८ गतेसम्म सञ्चालन हुने सप्ताहव्यापी धार्मिक महोत्सवमा पण्डित बालकृष्ण अर्यालले काध्याचन गरिरहेका छन्।

यसरी फेरियो स्वरूप
पृथ्वी राजमार्ग नजिकै छ सेती नदीको किनार। जतातै दुइदुइग्या। दिउँसो पनि एकै हिँड्न डराउनुपर्ने अवस्था थियो। नदीको तिरसम्म पुग्नलाई साँचुरो गोरेटो थियो, मुस्कलले आजुआउ गर्न सकिने। उराठलायवो देखिने गाछेपानीस्थित सेती नदी हुइलाले भरिएका किनारको स्वरूप एक दशकमा फेरिएको छ। दिउँसै डरलायवो नदी छेउको थुम्को पवित्रधाम रहेको सुन्दर मन्दिर निर्माण गरिएको छ।

शुक्लागण्डकी-२ गाछेपानीका स्थानीयले

एक दशकमा च्यवनधामलाई परिवर्तन गरी सुन्दर, रमणीय धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास गरेका छन्। एकै हिँड्न पनि डरलायवो साँचुरो ठाउँ फेरिएर यति सुन्दर र फराकिलो पर्यटकीय गन्तव्य बन्ना भन्ने गाछेपानीवासीले सोचेका पनि थिएनन्। अहिले यही किनारको स्वरूप फेरिएको छ।

गाछेपानीवासीको एकताले यस ठाउँलाई तनहुँकै चर्चित धार्मिकस्थल बनाउन सफल भएको हो। नदी छेउको थुम्को मुक्तिनाथ शुक्लागण्डकी च्यवनधाम (मिनी मुक्तिनाथ) को नामले चिनिएको छ। यो ठाउँ भगवान शिवजीप्रति आस्थावान हुने भक्तजनको आकर्षणको केन्द्र बन्दै गएको च्यवनधामका अध्यक्ष लामाले बताए। उनका अनुसार हिन्दू धर्मको मात्र नभई च्यवनधाम बौद्ध धर्मावलम्बीको पनि आस्थाको थलो हो।

२०६५ सालमा नदीकिनारमा रहेको यो जग्गा पहुँचवालाले कब्जामा लिन खोजेपछि यस स्थान परिवर्तन भएको च्यवनधामका अध्यक्ष लामाले बताए। 'यहाँको २३ रोपनी जग्गा हडन खोजिएको थियो। गण्डकीको तिरसम्म पुगे बाटो पनि नहुने भएपछि संरक्षणमा हामी लाग्यौं,' उनले भने, 'जग्गा संरक्षण गर्न थुलुले वाराही एकता समाजले वृक्षरोपण गर्‍यो। यहीको पुनमगर समाजले तारबार लगायो। पुन मगर समाजले तारबारमा साथ दिनुको कारण उनीहरूको अन्तिम घर अर्थात् चिहान त्यही आडैमा थियो।'

जग्गा संरक्षणको दुई वर्षपछि २०६७ सालदेखि काठमाडौँ बन्दै आएका ऋषिगुरु श्रीराम पौडेलसँग स्थानीयको समर्क भएपछि उनले सेतीको किनारमा तपोभूमि भएको सुनाएका थिए। उनले शुक्लागण्डकी क्षेत्र च्यवन ऋषिको तपोभूमिका रूपमा रहेको पनि सुनाएपछि स्थानीयको पहलमा पूर्वाधार निर्माण

थालिएको अध्यक्ष लामाले जानकारी दिए।

२०६७ साल कात्तिकमा मन्दिरसहितका पूर्वाधार निर्माण गर्न लालप्रसाद गौँतौला अध्यक्ष बनेका थिए। यहाँ विरामीको चाप बढ्दै गएपछि टिकट काट्न सास्तीपूर्ण तरिकाले लाइन लानुपर्ने अवस्था छ। अनलाइन टिकट प्रणालीले यो सास्तीलाई कम गर्ने अपेक्षा गरिएको उनी बताउँछन्। गत वर्षदेखि अस्पतालमा अनलाइन टिकट प्रणाली सुरु गर्ने भनिँए पनि यस वर्ष स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री प्रदीप पौडेलको रणनीतिअनुसार शुक्रबारदेखि यो सेवा सुरु गरिएको कार्यालय प्रमुख डा. थापाले बताए। यसको शुक्रबार मन्त्री पौडेलले उद्घाटनसमेत गरेका छन्। संघीय अस्पतालहरूमा यो प्रणाली लागु गर्ने भनिँए पनि भेरी अस्पतालले सबैभन्दा पहिला कार्यान्वयन गरेको मन्त्री पौडेलले बताए। 'जो जहाँ सार्वजनिक पदमा बसे पनि जनताको सेवालार्इ सहज बनाउन हो,' उनी भन्छन्, 'त्यसैले यसलाई प्रभावकारी रूपले अगाडि बढाउनुपर्छ।'

अनलाइन टिकटका लागि भेरी अस्पतालको अनलाइन

अब भेरी अस्पतालमा अनलाइनबाटै टिकट

गणेश विष्णु

बोके, साउन २६

लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्वास्थ्यको हब नेपालगन्जमा अवस्थित भेरी अस्पतालले आफ्नो स्थापनाको १३० वर्षपछि विरामीका लागि अनलाइन टिकट प्रणाली सुरु गरेको छ। विरामीको भिड अत्यधिक बढ्दै जाँदा अस्पतालमा पुगेर सास्तीपूर्ण तरिकाले टिकट काट्नुपर्ने बाध्यतालाई सहज बनाउन उक्त प्रणाली सुरु गरिएको हो।

अब विरामीले अस्पताल पुग्नुअगावै घरबाट ई-टिकट लिन सक्नेछन्। परीक्षणका लागि सुरु गरिएको यो प्रणालीका लागि अहिले एक सयबाट टिकट अनलाइनबाट काट्न सकिने व्यवस्था गरिएको भेरी अस्पतालका कार्यालय प्रमुख डा. प्रकाशबहादुर थापाले जानकारी दिए। 'अहिले यो सेवा काँचको प्रभावकारी हुन्छ परीक्षण गर्छौं,' उनले भने, 'यसको प्रभावकारिता बढ्दै गयो भने संख्या बढाउँछौं।'

लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिमका जिल्लाबाट भेरी अस्पतालमा दैनिक चारपौँच सय विरामी आउँछन्। यहाँ विरामीको चाप बढ्दै गएपछि टिकट काट्न सास्तीपूर्ण तरिकाले लाइन लानुपर्ने अवस्था छ। अनलाइन टिकट प्रणालीले यो सास्तीलाई कम गर्ने अपेक्षा गरिएको उनी बताउँछन्। गत वर्षदेखि अस्पतालमा अनलाइन टिकट प्रणाली सुरु गर्ने भनिँए पनि यस वर्ष स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री प्रदीप पौडेलको रणनीतिअनुसार शुक्रबारदेखि यो सेवा सुरु गरिएको कार्यालय प्रमुख डा. थापाले बताए। यसको शुक्रबार मन्त्री पौडेलले उद्घाटनसमेत गरेका छन्। संघीय अस्पतालहरूमा यो प्रणाली लागु गर्ने भनिँए पनि भेरी अस्पतालले सबैभन्दा पहिला कार्यान्वयन गरेको मन्त्री पौडेलले बताए। 'जो जहाँ सार्वजनिक पदमा बसे पनि जनताको सेवालार्इ सहज बनाउन हो,' उनी भन्छन्, 'त्यसैले यसलाई प्रभावकारी रूपले अगाडि बढाउनुपर्छ।'

अनलाइन टिकटका लागि भेरी अस्पतालको अनलाइन

३४ वर्षपछि जीर्णोद्धार गरिँदै बलेवा कालभैरव

बागलुङ, साउन २६ (रासस)-

चौतीस वर्षपछि बागलुङ बलेवा कालभैरव मन्दिरको जीर्णोद्धार गरिने भएको छ। भैरवस्थान मन्दिर गुठी व्यवस्थापन समिति सक्रिय भएसँगै कालभैरव मन्दिरमा पूर्वाधार निर्माणले गति लिएको छ।

भैरवस्थान मन्दिर गुठी व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष ज्ञानेन्द्र ढकालका अनुसार चालु आव २०८१/८२ मा मन्दिर जीर्णोद्धार गर्न ३७ लाख विनियोजन गरिएको छ। चालु आवमा २७ लाख सङ्घीय सरकार र १० लाख गण्डकी प्रदेश सरकारबाट बजेट विनियोजन भएको छ। असोजदेखि मन्दिर जीर्णोद्धारको काम थालिने छ। मन्दिर जीर्णोद्धारमा दाताको सहयोग र मन्दिर व्यवस्थापन समितिको कोषलाई परिचालन गरिने उनले बताए।

२०४७ सालमा ५० हजार खर्च मर्मत गरिएको उक्त मन्दिर त्यसयता जीर्णोद्धार गर्न सकिएको छैन। कालभैरव मन्दिरको प्रचारप्रसार र महिमा पछिल्लो समय बढेपछि मन्दिरलाई जीर्णोद्धार गरेर चित्तक बनाउन थालिएको हो। तीन सय वर्षभन्दा पुरानो मन्दिर जीर्णोद्धारमा हालसम्म कसैको ध्यान नगुगेको अध्यक्ष

ढकालले उल्लेख गरे।

हुइगा र माटोबाट बनेको मन्दिरलाई पुनःनिर्माण गरी ३४ वर्षअघि केही ठूलो बनाइएको थियो। अहिले मन्दिरको रेलिङको केही भाग चर्किएको छ। मन्दिर क्षेत्र साँचुरो छ। पूजा गर्न समस्या भएको छ। मन्दिरको क्षेत्रफल बढाउन ५० लाख लागतमा बागलुङ नगरपालिकाले पक्की पखाल बनाएको छ। गण्डकी प्रदेश सरकारले मन्दिर वरपरको क्षेत्रमा लगानी गरिरहेको अध्यक्ष ढकालले बताए।

मन्दिर जीर्णोद्धारका लागि सङ्घीय सरकारलाई रु एक करोड माग गरेका थियौं, बजेट जम्मा २७ लाख आयो, प्रदेशले रु १० लाख विनियोजन गरेको छ,' उनले भने। बागलुङ नगरपालिका-१२ अमलाचौरमा रहेको कालभैरव मन्दिर भन्नुपर्ने र रायडाँडासँग सिमाना जोडिएको छ। १७८० सालतिर पाल्पाबाट त्याइएका कालभैरवलाई यहाँ स्थापना गरिएको किंवदन्ती छ। मन्दिरमा मङ्गलबार र शनिबार विशेष पूजा हुने गर्छ। दसैँ र चैतेदसैँमा मन्दिरमा दर्शनार्थीको बढी घुइँचो लाग्ने गरेको मन्दिरका पुजारी पदमबहादुर शाहीले बताए।

विपन्नका लागि १७ सय घर निर्माण

भापा, साउन २६ (रासस) - भापामा पछिल्लो सात वर्षमा 'सुरक्षित आवास कार्यक्रम'अन्तर्गत एक हजार सात सय ४२ घर निर्माण भएका छन्। स्थानीय तह, ह्याक्टियाट फर ह्युमानिटी इन्टरनेसनल नेपाल र सहारा नेपालको संयुक्त साभेदारीमा यहाँका आठ स्थानीय तहमा ती घर निर्माण गरिएका हुन्।

'सहारा नेपाल'का सुरक्षित आवास कार्यक्रम संयोजक भीमप्रसाद भेटवालका अनुसार २०७४ सालमा आएको बाढीबाट विस्थापितका लागि सात सय २५ अस्थायी आवाससहित भापा र मोरङमा गरी दुई हजार ९९८ घर निर्माण गरिएका छन्। त्रिपक्षीय साभेदारीमा निर्माण हुने सुरक्षित आवासका लागि निम्न आय भएका र आफ्नो घर बनाउन नसके परिवारका लागि सुरक्षित आवास प्रदान गरिने संयोजक भेटवालले बताए।

'सम्बन्धित स्थानीय तहका वडाले त्यस्ता लाभग्राहीको नाम छनोट गर्दछन्,' उनले भने, वडाको सिफारिसका आधारमा ह्याक्टियाट, सहारा नेपाल र स्थानीय तहको संयुक्त टोलीले अनुमान गरेर मात्र नाम छनोट हुन्छ।' जग्गा भएकाको हकमा उनीहरूकै जग्गामा घर निर्माण गर्ने गरिन्छ भने जग्गा नभएकाको हकमा स्थानीय तहले जग्गा यकिन गरेर निस्सा उपलब्ध गराएपछि मात्र घर निर्माण गरिन्छ। भापा र मोरङ जिल्लामा निर्माण भएका घरको ढाँचाअनुसार प्रतिघर लागत मूल्य रु एक लाख ८५ हजारदेखि रु ६ लाख २३ हजारसम्म (जन श्रमदानबाहेक) रहेको सहारा नेपालका राजु गिरीले जानकारी दिए। भापामा निर्माण भएका घर १६ फिट लम्बाइ र २० फिट चौडाइका रहेका छन्।

जिल्ला न्यायाधीशमा ३५ जना सिफारिस

काठमाडौँ, साउन २६ (नागरिक)- न्याय परिषद्ले उच्च अदालतका लागि मुख्य न्यायाधीशमा एक जना र जिल्ला न्यायाधीशमा ६ महिलासहित ३५ जनालाई नियुक्तिको सिफारिस गरेको छ। सर्वोच्चमा चारजना र उच्च अदालतमा १० जना न्यायाधीशको पद भने अर्भै रिक्त छ।

प्रधानन्यायाधीश एवं न्याय परिषदका अध्यक्ष विश्वम्भरप्रसाद श्रेष्ठको अध्यक्षतामा शुक्रबार बसेको बैठकले रिक्त न्यायाधीश नियुक्तिको सिफारिस गरेको हो। न्याय सेवा, सरकारी वकिलबाट गरी न्यायाधीश नियुक्ति गरिएको हो। परिषद्ले न्यायाधीश रत्नबहादुर बागचन्दलाई उच्च अदालत पोखराको मुख्य न्यायाधीशमा नियुक्तिको सिफारिस गरेको छ। सरकारी वकिलका तर्फबाट नारायण रिमाल, यामबहादुर बानिर्था, रुद्रप्रसाद सुवेदी, धर्मराज पौडेल, सुवर्णमान बनेपालीलाई जिल्ला न्यायाधीश नियुक्तिको सिफारिस गरेको हो।

त्यस्तै न्याय सेवाबाट टंकबहादुर महत, तीर्थराज भट्ट, सरिता रायमाफ्री, प्रतिमाकुमारी भट्टराई, शिवप्रसाद पराजुली, लालसिंह थापा, शम्भुप्रसाद रेग्मी, दीपेन्द्रनाथ योगी, दुर्गाप्रसाद बस्न्याल, दीपक धिताल, मेघनाथ चापागाई, मीनबहादुर कुँवर, इन्द्रबहादुर खड्का, नवराज कार्की, राजु ढुंगाना, हरिसिंह धामी, अरुणकुमार भन्ना, डोलनाथ न्यौपाने, दुर्गाप्रसाद भट्टराई, ईश्वर आचार्य, मोहनबहादुर अधिकारी, नारदप्रसाद भट्टराई, गोपालप्रसाद थापा, चन्द्रदेव भारती, ठाकुरप्रसाद पौडेल, ऋतबहादुर पुलामी मगर, जयन्ती अवस्थी भट्ट, दीक्षा प्रधानांग, शारदादेवी पौडेल, देवी चौधरीलाई जिल्ला न्यायाधीश नियुक्तिको सिफारिस गरिएको हो। सिफारिस भएकाहरूलाई कार्यविभाजनसहित विभिन्न जिल्लाको जिम्मेवारी दिइनेछ।

वरीयता, योग्यता र समावेशिताका आधारमा न्यायाधीश छनोट गरिएको परिषद्ले जनाएको छ। परिषद्ले २१ जना जिल्ला न्यायाधीश र एकजना उच्च अदालतका न्यायाधीशलाई सरुवाको सिफारिससमेत गरेको छ। उच्च अदालत पोखराका न्यायाधीश एवं राजस्व न्यायाधीशकरण पोखराका अध्यक्ष राजनप्रसाद भट्टराईलाई वीरगञ्ज इजलासमा न्यायाधीशमा सरुवा गर्ने निर्णय गरेको छ। त्यसैगरी राजस्व न्यायाधीशकरण पोखरामा न्यायाधीश सुदर्शनराज पाण्डेलाई तोक्ने निर्णय गरेको छ।

The new Hyundai CRETA. Undisputed. Ultimate.

Seamlessly integrated infotainment and cluster screen

Hyundai Smart Sense (ADAS Level 2)

Electric parking brake with auto hold

LED rear turn signal with sequential function

परिवार

6 MONTH FREE SERVICE

3 YEAR WARRANTY

Hyundai Call Center No: 01-5970226

Dealership:

Bhaktapur: 01-6635266, 6637147, 9801239277 Maharajgunj: 01-5911009, 9801201011 Naxal: 01-4513934, 4513942, 9801201011

Thapathali: 01-5911553, 5911554, 5911556, 5911457, 5911558, 5911568, 9801201027 Thapathali-EV: 01-5912626, 5913636, 9801201508

Bhairahawa: 071-575428, 9802608803, 9802608801 Bharatpur: 056-522776, 9801353761, 9801353765 Biratnagar: 021-466609, 9802369313

Birgunj: 051-527507, 9801087477, 9801003877 Birtamod: 023-541495, 9802672044, 9802672041 Butwal: 071-415278, 9801943959, 9801943958

Dang: 082-563634, 9801347966, 9801347967 Dhangadi: 091-524492, 9802540105 Hetauda: 057-520200, 9855068578, 9802641989

Itahari: 025-588486, 9801232923 Nepalgunj: 081-550427, 9802546481 Pokhara: 061-537426, 9801201010, 9801240155

Laxmi InterContinental Pvt. Ltd.

(An ISO 9001:2015 Certified Company) an entity of Laxmi Group Nepal

विर्सन खोज्नुले निर्वासनलाई भने लामो बनाउनेछ, मुक्तिको रहस्य त सम्भन्धै नुक्नेको छ ।
- रिचर्ड फोन वाइन्जेकर

संक्रमणकालीन न्यायमा देखिएको सम्भावना

संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी बहुप्रतीक्षित बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन, सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन, २०७१ संशोधन विधेयक भदौ पहिलो साताभित्रै संघीय संसद्का दुवै सदन प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाबाट पारित गर्ने गृहकार्य सुरु भएको छ । संसद् सचिवालयले विधेयक प्रतिवेदन साउन २९ गते प्रतिनिधिसभा बैठकमा पेश गर्ने कार्यसूची तय गरेको छ । यही समयतालिकाअनुसार काम अघि बढ्ने हो भने साउन ३० गते प्रतिनिधिसभाबाट र भदौ ७ गतेसम्म राष्ट्रियसभाबाट यो विधेयक पारित भई कानुनी रूप लिनेछ ।

पृष्ठभूमि के थियो भने २०५२ फागुन १ गतेदेखि २०६३ मंसिर ५ गतेसम्म राज्य र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी) बीच भएको संशस्त्र द्वन्द्वमा दुवै पक्ष र सर्वसाधारणसमेत गरी १७ हजारभन्दा बढीको ज्यान गएको थियो । २०६३ मंसिर ५ गते सरकार र तत्कालीन विद्रोही माओवादीबीच विस्तृत शान्ति सम्झौता भयो, जसमा ६ महिनाभित्र संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी कानुन बनाउने सहमति भयो । तर, शान्तिपूर्ण राजनीतिमा आएको माओवादी र प्रमुख दल सत्ता राजनीतिमा यति लिप्त भए कि उनीहरूले द्वन्द्वपीडितका दुःख पटकभै महसूस गर्न सकेनन् । लामो समय संक्रमणकालीन न्यायको मुद्दा र विधेयक दलीय स्वार्थको बन्धक बनिरह्यो । पीडितसँगै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दबाबका कारण २०७१ सालमा आएर बल्ल कानुन बन्यो । कानुनसँगै बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन आयोग र सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप आयोग पनि बन्यो । तर, पर्याप्त कानुनी व्यवस्थाको अभावमा यो दुवै आयोगले प्रभावकारी काम गर्न सकेनन् । सर्वोच्च अदालतले पीडितमैत्री कानुन संशोधन गर्न आदेश जारी गर्‍यो । सरकारहरूले ऐन संशोधन गर्न विधेयक पनि तयार पारे । तर, यसलाई न पीडितले स्विकारे न दलहरू नै एकमत बने । बल्लतल्ल गत असार १३ गते काँग्रेसका रमेश लेखक, एमालेका महेश बर्तौला र माओवादी केन्द्रका जनार्दन शर्मासहितको तीन दलीय संयन्त्र निर्माण गर्‍यो । अहिले गृहमन्त्री बनेका लेखकसहितको टोलीले विधेयकका विवादाित विषयमा जुटाएर प्रधानमन्त्री एवं एमाले अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, काँग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा र माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाललाई एउटै मञ्चमा प्रतिवेदन बुझाए । मञ्चबाटै यी तीन नेताले ऐन संशोधन प्रक्रिया अघि बढाउने प्रतिबद्धता जनाए ।

विस्तृत शान्तिस्मझौताको १८ वर्षपछि अहिले आएर बल्ल दलहरू कानुन संशोधनका लागि एकमत भएका छन् र विधेयक संसदबाट पारित हुने अवस्थामा पुगेको छ । विधेयक पारित हुने अवस्था आए पनि संक्रमणकालीन न्यायको प्रतीक्षामा रहेका पीडितले अझै खुला मनले यसलाई मानिसकेको स्थिति छैन । बर्सेनिजसो सरकार बनाउने, ढाल्ने खेलमा कुड्यात न्यूनतम राजनीतिक नैतिकतासमेत गुमाएका हाम्रा दलहरू द्वन्द्वपीडितका हकमा भने किन यतिबिध असवेदनशील बन्न पुगे यसको हिसावकिताब जारी नै रहनेछ तर हिले भए पनि ऐन संशोधनमा जुटेको सहमतिको खातिर हामीले यतिबेला थोरै भए पनि राहत महसूस गर्नैपर्छ ।

द्वन्द्वपीडितको एउटा सिंगो पुस्ता न्यायको खोजीमा जीवनमरणको दोस्रोधमा छ । यसबीचमा जन्मिएको नयाँ पुस्ताले हिंसा त देखेन तर आफ्नाहरूको वियोगले उसमा पनि चयन छैन । संशोधित ऐनले पीडितका केही मागलाई सम्बोधन गर्ने अवस्था आएको छ । यसले तिनलाई न्यायको आभास र शक्तिको परिपूर्ण मात्र दिलाउन सके तत्कालका लागि सफल मान्न सकिन्छ । फेरि पनि आशंका भने जारी नै राख्नुपर्छ । किनभने, अहिले सत्ता र प्रतिपक्षमा भएका दिनै शक्ति हुनु, जसले विगतमा आततायी सशस्त्र संघर्षको नेतृत्व गरेका थिए, संघर्षलाई दबाउन राज्यशाक्तिको प्रयोग गरेका थिए । संक्रमणकालीन न्यायलाई टुंग्याउन उनीहरू वास्तवमै तयार भएका हुन् वा नयाँ कुनै सत्ताको खेलामा यसलाई साधन बनाउन लागिएको हो भन्नेमा होस पुर्‍याउनुपर्छ । यसैबीच जवाफदेहिता निगरानी समितिले दलीय सहमतिको नाममा कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समितिले उल्लंघनको परिभाषा/वर्गीकरण तथा सजाय घटाई अभियोजन गर्ने लगायत विषयमा अगाडि बढाएका संशोधन प्रस्तावहरू समस्यारूपत देखिएको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ । थाली रहेको संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियालाई टुंगोमा पुर्‍याउन तीन प्रमुख दल एक ठाउँमा उभिन सकारात्मक छ भएको तर संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियालाई दण्डहीनता संस्थागत गर्ने निहितार्थ दुरुपयोग हुनबाट जोगाउन र संक्रमणकालीन न्यायले पीडितमैत्री तरिकाले नेपालभित्रै वैध र दिगो निकास प्राप्त गर्ने वातावरण निर्माणका लागि इमानदारीपूर्वक सघाउन सबै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सरोकारवालालाई आग्रह समेत गरेको छ । ह्युमन राइट्स वाचले पनि विज्ञापितमार्फत नेपाली राजनीतिक नेतृत्वले संक्रमणकालीन न्यायको बाँकी प्रक्रियामा ठोस कदम चालेकोमा प्रशंसा गर्दै विधेयक पारित हुनुपूर्व सर्वोच्च अदालतका आदेश र अन्तर्राष्ट्रिय कानुन कार्यान्वयन गरिनुपर्नेमा पुनः ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

पर्दापछाडि रचित कुनै पटकथा पनि हुन सक्छ तर यो पनि हुन सक्छ कि ओली नेतृत्वको गठबन्धन सरकार संविधान संशोधन चाहन्छ, जसमा माओवादी समर्थनका लागि उसले यो विधेयकमा अहिले आएर हतारो देखाइरहेको छ । किनभने कतिपयका लागि यो हतारो अस्वाभाविक पनि लागिरहेको छ । तर अहिलेका लागि संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी दशकोदेखि अर्धशताब्दीको विधेयकमा सहमति जुटाउनुलाई सरकारको सकारात्मक पहलकदमीकै रूपमा लिइनुपर्छ । र, सरकारलाई शंकाको लाभ दिन कन्जुस्याई गर्नुहुँदैन । बाँकी रह्यो, ऐन कार्यान्वयन, यसका लागि खबरदारी त गर्नु नै छ । पीडितले यसमा आश्रयस्त हुन पाउनुपर्छ । गम्भीर प्रकृतिका मानवअधिकार उल्लंघनलाई बेवास्ता गर्ने र निकै थोरै मात्र थुनामा बस्नु पर्ने गरी कानुनी प्रावधान मिलाउन खोजिएको हो भने त्यसले सकारात्मक परिणाम ल्याउँदैन । घरेलु प्रयासले पीडितलाई उपचार दिनु भने अन्तर्राष्ट्रिय कानुन आकर्षित हुन्छ भने पक्षमा बेवास्ता गर्न मिल्दैन ।

हेक्का राख्नेपर्छ, संक्रमणकालीन न्यायका नाममा दण्डहीनता प्रधान बने देशमा कुनै पनि समयमा हिंसा, प्रतिहिंसा सुरु हुनेछ । फेरि आतंकको अर्को 'प्रयोग' चल्नेछ । दशकको हिंसा र तीनदशक दशकलामो राजनीतिक अस्थिरताबाट पार पाइनसकेका हामीलाई अब कुनै पनि वाद र विधेयको बहानामा हिंसा सुरु हुन सक्दैन । यसकारण पनि पीडितमैत्री हुने गरी संक्रमणकालीन न्यायको मुद्दालाई टुंग्याउनुपर्छ । अन्याय पीडितका आँसुले पोल्नेछ ।

चरण प्रसाई

२०८१ साउन २३ गते तीन दलका शीर्ष नेता शेरबहादुर देउवा, केपी शर्मा ओली र पुष्पकमल दाहालबीच संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी संशोधन विधेयकमा भनिएका चार विवादाित बुँदामा राजनीतिक सहमति भएको छ । कार्यदल सदस्य तथा गृहमन्त्री रमेश लेखक, एमाले प्रमुख सचेतक महेश बर्तौला र माओवादी केन्द्र उपमहासचिव जनार्दन शर्मासहितका एक समारोहबीच बुझाएको प्रतिवेदनमा सहमति जनाएका हुन् । सहमतिपछि तिनै नेताले पालेपाली संशोधन गरेका थिए । प्रतिवेदन बुझ्दै प्रधानमन्त्री ओलीले सर्वोच्च अदालतबाट भएका फ्रैसला, अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता र पीडितमैत्री विषयलाई ध्यानमा राखी सहमति भएको बताए । काँग्रेस सभापति देउवाले नेपालीले आफ्नो विवाद आफै समाधान गर्न सक्नु भन्ने विश्वलाई अनुकरणीय उदाहरण दिएको बताए । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहालले नयाँ सरकार गठनपछि राम्रो काम भएको र संसद्को वैधानिक प्रक्रियाबाट दुबो लगाइ नेपालीमात्र शान्ति, स्थायित्व र विकासको सन्देश जाने बनाइ राखे ।

सहमति भएको संशोधन विधेयकलाई दोस्रो दिन साउन २४ गते कानुन, न्याय तथा मानव अधिकार समितिले जस्ताको त्यस्तै सर्वसम्मतबाट पारित गर्‍यो । साउन २९ गते प्रतिनिधि सभामा पेश भई एक हप्तामा राष्ट्रिय सभाबाट यो पारित हुनेदेखिन्छ । तथापि १८ वर्षदेखि अर्द्धको यो प्रक्रिया अघि बढ्ने हो वा माखेसाइलामा फस्ने हो ? अन्योल छ । प्रमुख दलका नेताबीच भएको राजनीतिक सहमतिलाई राष्ट्रिय सञ्चार माध्यमले निकै सशक्त रूपमा प्रचार गरि सञ्चारमा भएको छ । सहमति जुटेको 'भित्री कथा' पनि परिस्केर । अब द्वन्द्वपीडितले न्याय पाउने र शान्ति प्रक्रियाका थाली कार्य पूरा हुने जस्तो वातावरण बनाए । सहमति 'पीडक केन्द्रित' भएको देख्ने पीडित वा अधिकारवादी यस प्रक्रियाका बाधक जस्ता भए । संशोधन विधेयकको अन्तरवस्तु एवं वास्तविकता नबुझेकाको यो बुझाइ हुनु स्वाभाविक हो पनि ।

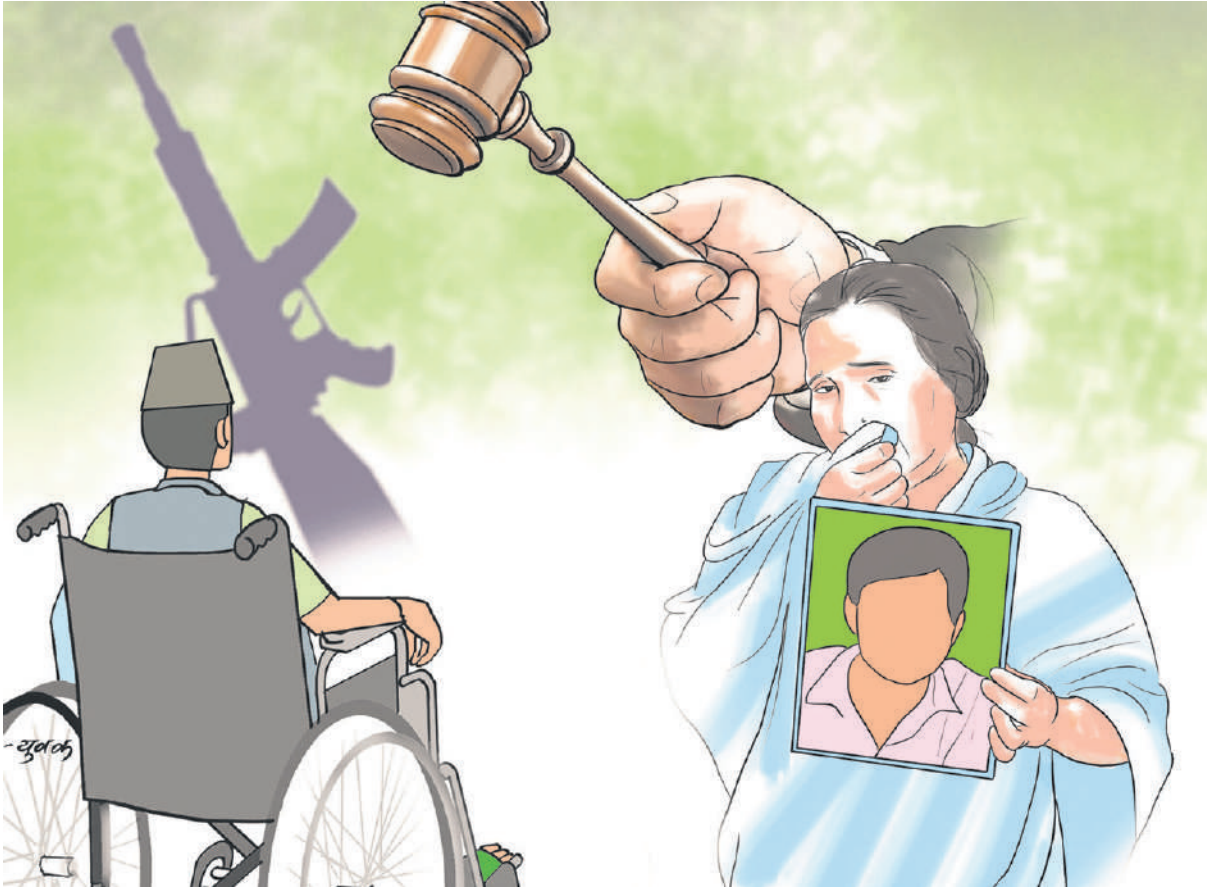
स्मरण रहोस्, २०६९ सालमा बाबुराम भट्टाई सरकारले सर्वदलीय राजनीतिक सहमतिबाट अध्यादेशमार्फत संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन जारी गरेको थियो तर सर्वोच्च अदालतले त्यसलाई खारेज गर्‍यो । २०७१ मा पनि तीन दलीय राजनीतिक सहमतिबाट संसदले ऐन जारी गर्‍यो । समुन अधिकारीलगायतका पीडितले यसविरुद्ध मुद्दा हालेपछि त्यसलाई पीडितमैत्री बनाएर मात्र लागू गर्न सर्वोच्चबाट आदेश भयो । अहिलेको यो संशोधन प्रस्ताव करिब १० वर्षअघि भएको परमादेश पालना गर्न खोजिएको हो । विगतमाभै यसलाई पनि राजनीति सहमतिबाट पारित गरिँदछ तर यो कति न्यायसंगत र पीडितमैत्री हुनेछ ? अर्थात्

लामो समय बेपत्ता भए पनि बाँचेर फर्केका पीडितलाई यसले पीडित मान्दैन । यी प्रावधान अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड विपरित हुन् । वर्गीभित लडाकुमा बाललडाकु प्रयोग (अर्नमिनबाट प्रमाणित), आत्मसमर्पण गरेपछि सुरक्षकमी वा हतियारधारी समूहमाथिका यातना वा हत्या अन्तर्राष्ट्रिय परिभाषामा युद्धअपराध हुन्(जेनेभा महासन्धि साम्फा धारा ३) । यस्ता अन्तर्राष्ट्रिय अपराधलाई परिपूर्णमा सीमित गरिएको छ ।

सर्वोच्च अदालतले राजेन्द्र ढकाललगायत समुन अधिकारीसमेत पीडितले दर्ता गरेका मुद्दाको फैसलामा-

संक्रमणकालीन न्यायको संक्रमण

हत्या, यातना, युद्धअपराध तथा मानवताविरुद्धका अपराधलाई गम्भीर अपराधको श्रेणीमा नराखेर सामान्यकरण गर्नु र माफीयोग्य बनाउनु अपातिजनक छ ।

राजनीतिक सहमति मात्र जुट्नु उपलब्धि होइन । सहमति कुन सवालमा कसरी जुट्यो भन्ने पक्षले महत्त्व राख्छ । प्रधानमन्त्री ओलीले दावी गरेभै यो सहमति अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड, सर्वोच्च अदालतको आदेश एवं पीडितमैत्री छ वा छैन ? भन्नेमा यो आलेख केन्द्रित छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड- नेपाल पक्षराष्ट्र रहेको जेनेभा महासन्धि, नागरिक तथा राजनीतिक महासन्धिको प्रभावकारी न्यायिक उपचारसम्बन्धी दफा २, सन् २०४४ को 'राष्ट्रसंघ टेकिनकल नोट' र अन्य सन्धि-सम्झौता पालना गर्नु हो । यसलाई विस्तृत शान्ति सम्झौताको प्रस्तावना र दफा ७ मा उल्लिखित मानव अधिकारको विषयमापी घोषणापत्र १९४८ तथा अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानुन र मानव अधिकारसम्बन्धी आधाराभूत सिद्धान्त पालना गर्नुभै पक्षले पुनःपुष्टि गरेको छ । तर, यस विधेयकले हत्या, यौनजन्य हिंसा, यातना, अपहरण, अंगभंग एवं अपाङ्ग पारिएका (यातना परिणाम) जस्ता नेपालको कानुन, अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार र मानवीय कानुन विपरितका जुनसुकै कार्यलाई 'मानव अधिकार उल्लंघन'को परिभाषामा राखेर क्षमा हुनसक्ने बनाएको छ ।

संशोधन विधेयकमा परिपूर्णलाई 'पीडितको अधिकार' परिभाषा गर्नु स्वागतयोग्य हो । तर यही बहानामा पीडितका न्यायिक अधिकार हनन् भएमा दुर्भाग्यपूर्ण हुनेछ ।

लामो समय बेपत्ता भए पनि बाँचेर फर्केका पीडितलाई यसले पीडित मान्दैन । यी प्रावधान अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड विपरित हुन् । वर्गीभित लडाकुमा बाललडाकु प्रयोग (अर्नमिनबाट प्रमाणित), आत्मसमर्पण गरेपछि सुरक्षकमी वा हतियारधारी समूहमाथिका यातना वा हत्या अन्तर्राष्ट्रिय परिभाषामा युद्धअपराध हुन्(जेनेभा महासन्धि साम्फा धारा ३) । यस्ता अन्तर्राष्ट्रिय अपराधलाई परिपूर्णमा सीमित गरिएको छ ।

सर्वोच्च अदालतले राजेन्द्र ढकाललगायत समुन अधिकारीसमेत पीडितले दर्ता गरेका मुद्दाको फैसलामा-

कुनै विशेषण नलगाई हत्या, बलात्कार एवं यौनजन्य हिंसा, बलपूर्वक बेपत्ता पार्ने कार्य एवं यातनालाई अक्षम्य अपराधको कोटीमा राखी ऐन संशोधन गर्न आदेश दिएको हो तर संशोधन विधेयकले त्यसको पालना गरेको छैन ।

मानसायपूर्वक वा स्वेच्छाचारी हत्या, बेपत्ता पारिएका र क्रूर यातना 'मानव अधिकारको गम्भीर उल्लंघन'को वर्गमा राखी विधेयकले अक्षम्य बनाएको छ । तर मानसायपूर्ण वा स्वेच्छाचारी हत्या वा यातना क्रूर प्रमाणित नभएमा क्षमायोग्य हुनेछ । गैरराज्य पक्षबाट भएका यातनालाई यसले संबोधन गरेको छैन । तथापि कतिपयले माफी दिन पीडितको स्वतन्त्र सहमति चाहिने प्रावधान ठीक भएको ठानेका छन् । पीडितको अधिकार सुरक्षित गरेको तर्क गरेका छन् । तर पीडितको स्वतन्त्र सहमति भने पनि यो व्यवहारमा लागू हुन सक्ने अवस्था छैन । विद्यमान परिस्थितिमा पीडकसँग राज्यसत्ताको साथ र शक्ति छ ।

पीडकलाई कसरी जोगाउने भन्ने अभ्यासमा केन्द्रित भएको देखियो कार्यदल । विवादाित चार बुँदा पीडकमुखी थिए । युद्ध अपराधलाई यसले परिपूर्णमा सीमित गरेको छ । जवजसो करणी र गम्भीर यौनजन्य हिंसाबाहेक ७५ प्रतिशत समाजिय छूट माग दावी गर्न महान्यायाधिवक्ता वा अधिकार प्राप्त सरकारी वकिललाई अधिकार दिनु यसको थप पुष्टि हो । न्यायिक स्वतन्त्रतामाथि आँच आउने गरी प्रधानमन्त्रीले राजनीतिक नियुक्ति गरेका महान्यायाधिवक्ताबाट यो अधिकारको दुरुपयोग हुने निश्चितप्रायः छ । अपराधको अनुपातमा अदालतको निर्णय गर्ने साधर्म्य अधिकारमा यसबाट प्रत्यक्ष हस्तक्षेप भएको छ ।

सरकार ढाल्ने र बनाउने औजारका रूपमा प्रयोग बइरहेको संक्रमणकालीन न्याय विपरितका गम्भीर अपराधमा पनि छूट दिने नजिर बसाल्दा मुलुकको दण्डहीनताको एक महिलाले पीडकको नामसहितको एक उजुरी दर्ता गरेको थिइन् । तर एक हप्ता पनि नबित्दै पीडकको दबाव र धम्की थपेन नसकेर उजुरीबाट पीडकको नाम हटाउन उनी बाध्य भइन् आयोग पुगेर ।

नेताबीच सहमति भएका चार विवादाित

सवालमा पीडितको खासै सरोकार थिएन । पीडितका मुख्द मुद्दा मानव अधिकारको गम्भीर उल्लंघन र मानव अधिकार उल्लंघनको वर्गीकरण हो । हत्या, यातना, युद्धअपराध तथा मानवताविरुद्धका अपराधलाई गम्भीर अपराधको श्रेणीमा नराखेर सामान्यकरण गर्नु र माफीयोग्य बनाउनु अपातिजनक छ । हत्या र यातना आर्षमा गम्भीर अपराध हुन् । क्रूरतापूर्वक भएका हत्या वा यातना मात्र गम्भीर हुनेमा तिनको कडा विरोध हो तर राज्यले त्यसलाई सुनेको छैन ।

पीडकलाई कसरी जोगाउने भन्ने अभ्यासमा केन्द्रित भएको देखियो कार्यदल । विवादाित चार बुँदा पीडकमुखी थिए । युद्ध अपराधलाई यसले परिपूर्णमा सीमित गरेको छ । जवजसो करणी र गम्भीर यौनजन्य हिंसाबाहेक ७५ प्रतिशत समाजिय छूट माग दावी गर्न महान्यायाधिवक्ता वा अधिकार प्राप्त सरकारी वकिललाई अधिकार दिनु यसको थप पुष्टि हो । न्यायिक स्वतन्त्रतामाथि आँच आउने गरी प्रधानमन्त्रीले राजनीतिक नियुक्ति गरेका महान्यायाधिवक्ताबाट यो अधिकारको दुरुपयोग हुने निश्चितप्रायः छ । अपराधको अनुपातमा अदालतको निर्णय गर्ने साधर्म्य अधिकारमा यसबाट प्रत्यक्ष हस्तक्षेप भएको छ ।

सरकार ढाल्ने र बनाउने औजारका रूपमा प्रयोग बइरहेको संक्रमणकालीन न्याय विपरितका गम्भीर अपराधमा पनि छूट दिने नजिर बसाल्दा मुलुकको दण्डहीनताको एक महिलाले पीडकको नामसहितको एक उजुरी दर्ता गरेको थिइन् । तर एक हप्ता पनि नबित्दै पीडकको दबाव र धम्की थपेन नसकेर उजुरीबाट पीडकको नाम हटाउन उनी बाध्य भइन् आयोग पुगेर ।

नेताबीच सहमति भएका चार विवादाित

cprasa@gmail.com

शिक्षा मन्त्रीलाई पत्र

मनिवन्ध- शिक्षा कोक्रोबाट सुरु भएर चितामा टुङ्गिन्छ । प्रश्न उठ्छ- के यो सबैको पहुँचमा पुगेको छ त ? यस क्षेत्रमा कार्यरत सबै जनशक्तिले न्याय पाएका छन् ?

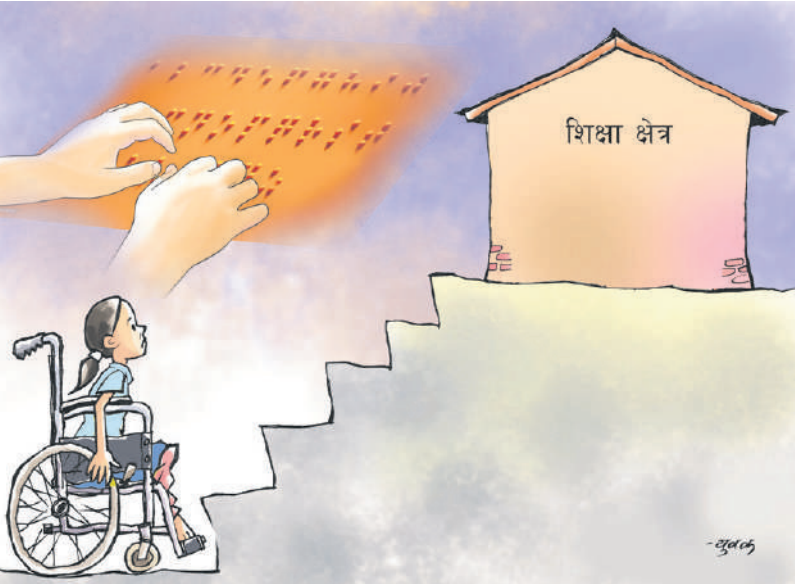
सरिता लामिछाने

माननीय मन्त्रीज्यू, तपाईंले पदभर सम्हाल्नुभएको पनि एक महिना पुग्न लाग्यो । हिले भए पनि हार्दिक बधाई । भनिन्छ, शिक्षा कोक्रोबाट सुरु भएर चितामा टुङ्गिन्छ । प्रश्न उठ्छ- के यो सबैको पहुँचमा पुगेको छ त ? यस क्षेत्रमा कार्यरत सबै जनशक्तिले न्याय पाएका छन् ? यहाँको शिक्षा भिक्छन्ने, बिकाउने र टिकाउने बनेको छ त ? सन्दर्भ यही अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हो । संविधानको धारा ३१(१) ले प्रत्येक नागरिकलाई प्रारम्भिक र माध्यमिक शिक्षा अनिवार्य तथा निःशुल्करूपमा प्राप्त गर्ने हक हुनेछ भनेको छ । र धारा ३१(२) ले दृष्टिबिहीन, बहिरा वा शारीरिकरूपमा अशक्त व्यक्तिलाई निःशुल्क शिक्षाको हक हुनेछ भनेको छ । तापनि समावेशी शिक्षामा अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालबालिकाले भोग्नुपर्ने चुनौती विभिन्न प्रकारका छन् । यी चुनौतीले उनीहरूको शैक्षिक यात्रा जटिल बनाइरहेको छ ।

मन्त्रीज्यू, आजभोलि सरकारी विद्यालयमा पनि विद्यार्थीलाई नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै माध्यममा पढाउने गरिन्छ । तथापि दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता भएका बालबालिकाले अङ्ग्रेजी माध्यममा पढाउने पाठ्यपुस्तक ब्रेल लिपिमा नपाउँदा अङ्ग्रेजी माध्यममा पढ्ने चाहना हुँदाहुँदै पनि नेपाली माध्यममा नै पढ्न बाध्य छन् ।

विभिन्न विद्यालयमा प्रत्यक्षरूपले अवलोकन गर्दा विद्यालय प्रशासनले अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई पूर्णरूपमा बेवास्ता गरेको पाइन्छ । सिद्धार्थ स्मारक कपिलवस्तुमा २०७८ सालमा जाँदा दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई पुरुष छात्रवासको कोठामा भुइँमा बसेर परीक्षा दिन लगाइएको थियो र अन्यलाई कक्षा कोठामा नै राखेर परीक्षामा समावेश गराइएको थियो । आज पनि ब्रेल पेपरको अभावमा विद्यार्थीले आवश्यकताअनुरूप नोट बनाउन सकिरहेका छैनन् । कतिपय विद्यालयका प्रधानाध्यापकले त आफ्नो विद्यालयमा कतिजना अपाङ्गता भएका बालबालिका पढ्छन् भन्ने विषयमा समेत अनविज्ञता जाहेर गरेका थिए ।

ह्विलचेयर प्रयोगकर्ता बालबालिकाका लागि 'य्याम्, लिफ्ट, स्टेपड रेल आदि सुविधा नभएको हुँदा अपाङ्गता भएका बालिका महिनावारी भएका बेलामा कक्षामा गयल हुन बाध्य छन् । सिकाइसम्बन्धी अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई लक्षित गरी जीवनोपयोगी शिक्षा प्राप्त गरेको छैन । अपाङ्गता भएका शिक्षकहरूले स्थायी सेवाका नाम निकालेर स्थान रिक्त भएका विद्यालय युवा सहभागिता मावि, स्वयम्भु, जीतपुर मावि, इलाम र मनोहर मावि, टोखामा राहत कोठाहरूमा पुनः अपाङ्गता भएका शिक्षकहरूको पदपूर्तिका लागि

विज्ञापन गरेको छैन । के यस्तो लापरवाहीमा ती तहको सरकारको ध्यान जाउदैन ?

त्यसैगरी नेपालभर सञ्चालन भएका श्रोत कक्षामा दिनरात खटिरहने आयाहरूको योगदानलाई शिक्षा क्षेत्र र यससँग सम्बद्ध जनशक्तिहरूले बेवास्ता गरेको पाइन्छ । शायद उनीहरू कम साक्षर र आफ्नो आवाज उठाउन नसक्ने भएर होला, उनीहरूले कामबाट अवकाश लिने समयमा उपदान अथवा पेन्सनको व्यवस्था भएको पाउँदैन । जसले गर्दा बोल्नेको पिठो पनि बिक्छ, नबोल्नेको चामल पनि बिक्दैन भन्ने नेउखानलाई सही चरितार्थ गरेको छ । अपाङ्गता

भएका बालबालिकालाई आफ्नै समुदायमा बसेर विद्यालयमा अध्ययन गर्ने अवसर दिने समावेशी शिक्षा नीतिहरू अपनाइएको छैन । अझै श्रोत कक्षहरूमा नै अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरू बस्ने गर्छन् । यसले उनीहरूलाई समाजको मूलधारमा समाहित गर्ने लक्ष्य प्राप्तमा खासै टेवा पुग्न सकेको छैन । अपाङ्गता भएका विद्यार्थीको शिक्षामा सहयोग पुर्‍याउन विशेष उपकरण र प्रविधिहरू, जस्तै- ब्रेल सामग्री, श्रवण सहायक यन्त्रहरू र अनुकूलित कम्प्युटर सफ्टवेयरहरूको प्रावधान गरिएको पाइँदैन ।

प्रयत्न नेपाल नामक संस्थाले गरेको

पहुँचयुक्तताको अडिट प्रतिवेदनअनुसार शिक्षक सेवा आयोगको वेबसाइटमा अवरोधहरूका भन्नु ज्वलन्त नमुना भेटिन्छन् :- वेबसाइटको लोगोमा विकल्पीय पाठको प्रयोग गरेको छैन । - सामग्रीको पुनरावृत्ति ब्लकबाइपास गर्ने संयन्त्र उपलब्ध छैन । त्यसैले, कम्प्युटर सञ्चालन गर्न किबोर्डमा निर्भर हुने प्रयोगकर्ताहरूले प्रत्येक पटक मुख्य सामग्रीमा पुग्न सबै पुनरावृत्त सामग्रीहरू पार गर्नुपर्ने हुन्छ । - हेडर र फुटरमा रहेका लिंकहरूमा स्पष्ट पाठ छैन, जसले स्क्रिन रिडर प्रयोगकर्ताहरूलाई लिंकहरू बुझ्न र अन्तरक्रिया गर्न समस्या उत्पन्न गरेको छ । - वेबसाइटमा विभिन्न पृष्ठ र सामग्री छन् तर ती पृष्ठ खोज्न बहुविधा उपलब्ध छैनन्, जसले सबै प्रयोगकर्तालाई वेबसाइटका विभिन्न पृष्ठ खोज्न समस्या हुन्छ । - महत्त्वपूर्ण ल्यान्डमार्कहरू, जसमा मुख्य, नेभिगेसन र सामग्री जानकारी ल्यान्डमार्कहरू समावेश भए तापनि तिनलाई अर्थपूर्णरूपमा परिभाषित गरिएको छैन । - पृष्ठमा रहेका सबै तत्वको रंग अनुपात न्यूनतम आवश्यकताभन्दा कम छ, जसले न्यून दृष्टि र रंग दृष्टिबिहीन भएका व्यक्तिहरूलाई सामग्री पहुँच गर्न र बुझ्न समस्या उत्पन्न गरेको छ । - वेब पृष्ठमा चलिनेहरूको सामग्री देखाउने छविको स्टाइल छ तर चलिनेहरूको सामग्रीलाई रोक्ने संयन्त्र उपलब्ध छैन । यसको परिणामस्वरूप दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता, श्रवण अपाङ्गता, संज्ञानात्मक अपाङ्गता र अन्य प्रकारका अपाङ्गता भएका प्रयोगकर्तालाई सामग्री

पहुँच गर्न समस्या हुन्छ । - शीर्षक 'हाम्रो बारेमा' लाई ट्यागपछि बन्द गरिएको छ । त्यसैले, अनुच्छेदलाई स्क्रिन रिडरहरूले शीर्षकका रूपमा इङ्गित गर्छ, जसले स्क्रिन रिडर प्रयोगकर्ताहरूका लागि सामग्रीहरू बुझ्न कठिनाई उत्पन्न गर्छ । - केही बटन लेबल गरिएको छैन । उदाहरणका लागि 'शिक्षक सेवा आयोग' शीर्षकपछि बन्दहरू लेबल गरिएको छैन जसले स्क्रिन रिडर प्रयोगकर्ताहरूलाई ती बटन बुझ्न र अन्तरक्रिया गर्न समस्या उत्पन्न गरेको छ । यी अवरोधले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विभेद गरेको छ र प्रत्यक्षरूपमा शिक्षण पेसामा अपाङ्गता नभएका व्यक्तिहरू मात्र आबद्ध हुनुपर्छ भन्ने सन्देश दिएको छ । समावेशी शिक्षा प्रणालीले सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि समान अवसर सुनिश्चित गर्नुपर्छ । उनीहरूको आवश्यकताअनुरूपको प्रावधान र व्यवस्थापनको अभावले उनीहरूको शैक्षिक यात्रा कठिन हुन सक्छ । यसलाई सम्बोधन गर्न विद्यालय, शिक्षक, अभिभावक र समुदायको संयुक्त प्रयास आवश्यक छ । विशेष तालिम, सुलभ शिक्षण सामग्री र प्राविधिक सहयोगको माध्यमबाट समावेशी शिक्षालाई प्रभावकारी बनाउन सकिन्छ । समावेशी शिक्षा प्रणालीले सबै बालबालिकाको उज्वल भविष्य निर्माणमा योगदान पुर्‍याउनेछ । र, उक्त प्रक्रियालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गराउन र सबैका लागि शिक्षा भन्ने भनाइलाई साधकता प्रदान गर्न मन्त्रीज्यूको ध्यान आकर्षण भई समावेशिताको सवालले उच्च प्राथमिकता पाउने अभिलाषा राखेका छौं ।

- अन्तिमले प्रयत्न नेपालको संस्थापक अध्यक्ष हुन् ।

गोसाइकुण्डमा तीर्थयात्रीको आगमन सुरु

रसुवा, साउन २६ (रासस)- गोसाइकुण्डमा स्नान गर्ने भक्तजनको आगमन सुरु भएको छ। हरेक वर्ष नागपञ्चमीदेखि उक्त कुण्डमा स्नान गर्न भक्तजन यहाँ आउने गरेका छन्। यस वर्ष स्नान मेला भर्न १५ हजार भक्तजन गोसाइकुण्डमा पुगे अनुमान गरिएको गोसाइकुण्ड क्षेत्र विकास समितिका अध्यक्ष सञ्जीव डिएमले बताए। जनेपुर्णमाको दिन भक्तजनको घुईचोलाइ राखीसो दिनका लागि सुरक्षा व्यवस्था, उपचार, खानेपानीलगायत विविध सेवाको व्यवस्था गरिएको उनले जानकारी दिए।

रसुवाको प्रवेशद्वार बेत्रावतीबाट गोसाइकुण्डसम्म सबै यात्रुलाई जिल्लास्तरको सेवा प्रदान गरिने अध्यक्ष डिएमले बताए। गोसाइकुण्डको तीर्थका २० जनाको समूह आज निलाद्री पर्वततर्फ प्रस्थान गरेको भन्दै उक्त समूहले सुलाद्री आरोहण गरिरहेको जानकारी प्राप्त भएको उनले जनाए।

भगवान् शंकरले बास लिनुभएको पवित्र कुण्डस्थलका रूपमा गोसाइकुण्ड रहेको छ। समुद्री सतहबाट १४ हजार एक सय फिटको उचाइमा जाँदा लेक लामे समस्या हुने भएकाले उक्त समस्या समाधान गर्न चोलाइपाटी, लौरीविनायक र गोसाइकुण्डमा स्वास्थ्य शिविर राख्ने तयारी गरिएको समितिका अध्यक्ष डिएमले उल्लेख गरे।

गोसाइकुण्डका यात्रीसहज यात्राका लागि आवश्यक सेवा दिने उद्देश्यले १३ वटा उपसमिति गठन गरिएको

जानकारी दिँदै प्रमुख जिल्ला अधिकारी वेदनिधि खनालले पर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था मिलाइसकिएकाले निर्धक भएर यात्रा गर्न आग्रह गरे। यात्राका क्रममा कुनै समस्या आए सुरक्षाकर्मी वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल, गोसाइकुण्ड क्षेत्र विकास समितिलगायत निकायमा जानकारी गराई सहयोग लिन उनले सबैमा अनुरोध गरे।

गोसाइकुण्ड जाँदा लौरी विनायकमाथि गएपछि श्वासप्रवासमा बढी सास्य देखिने भएकाले चोलाइ पाटीमा रहने स्वास्थ्य शिविरमा आवश्यक परामर्श लिन अनुरोध गरिएको विचिन्तकले बताएका छन्। लुकोजपानी प्रशस्त खाने, खालीपेट नराख्ने, अदुवा, कागती, पाचकलगायत वस्तुको सेवन गर्दै जाँदा सहज हुने ज्येष्ठ नागरिकको अनुभव छ।

भोलिपल्ट उकालो लाम्दा सहज हुने उनको सुझाव छ।

फोहोर तोक्रिएको स्थानमा मात्र फ्याँक्न, लट्टीको नाममा रूख चिर्नु नकाट्नु, पैदल मार्गमा भेटिने जनावरलाई संरक्षण गर्न लाडटाइ राख्नु नकुञ्जले सम्पूर्ण यात्रीमा अनुरोध गरेको छ। यात्रीले प्रयोग गरेका निजी सवारीसाधन सुरक्षाका लागि गोसाइकुण्ड गाउँपालिका-६ को कार्यालय धुञ्जले सःशुल्क पार्किङको व्यवस्था गरिसकेको प्रमुख जिल्ला अधिकारी खनालले जानकारी दिए।

गोसाइकुण्ड जाने पैदल मार्ग स्वच्छ पार्न सरसफाइ कार्यक्रम सुरु भएको छ। पहिलो चरणअन्तर्गत जिल्ला प्रशासन कार्यालयको पहलमा धुञ्जेबाट भिनी गोसाइकुण्डसम्म सरसफाइ सम्पन्न गरिएको बताउँदै प्रजिअ खनालले क्रमशः सरसफाइलाई निरन्तरता दिने जनाए।

केलालीको टीकापुरमा शुक्रवार थारु पोसाकमा गुरही (गुरिया) पर्व मनाउँदै थारु समुदाय। रोगव्याधि हट्ने र शान्ति तथा सद्भाव बढ्ने मान्यताका साथ थारु समुदायमा यो पर्व मनाउने गरिन्छ।

तस्विर : रासस

जहाँ बसौं, इमानदार भएर बसौं : बिजुक्छें

नागरिक संवाददाता

भक्तपुर, साउन २६

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छें रोहित अहिलेको आधुनिक युगमा इमानदारिता अति आवश्यक भएको बताएका छन्। पदमा बस्ने तर त्यसअनुसार इमानदारिता नदेखाउँदा समस्या हुने गरेको उनको भनाइ थियो।

निओ फ्युजन स्कुल अफ कम्प्युटर भक्तपुर-७ को शनिवार भक्तपुरमा भएको १९औं प्रमाणपत्र, प्रशंसापत्र, अभिनन्दन, पुरस्कार वितरण तथा सांस्कृतिक कार्यक्रमको उद्घाटन समारोहमा उनले सबै पेसाव्यवसायी इमानदार हुनुपर्ने खाँचो औल्याए। दूतो मानिस हुनुभन्दा पनि इमानदार मानिस हुनु महत्त्वपूर्ण रहेको उनको विचार थियो। बागमती प्रदेशका सांसद सुरेन्द्रराज गोसाइँले

आफूले सिक्रेको सिपमा दक्ष भई स्वदेशमै काम गर्नुपर्नेमा जोड दिए। भक्तपुर नगरपालिकाको उपप्रमुख रजनी जोशीले नयाँ पुस्तामा मेहनतको महत्त्वबारे चर्चा गरिन्। कार्यक्रममा जनाइएअनुसार संस्था सन् २००६ मा स्थापना भएको थियो। स्थापनाकालदेखि नै विभिन्न विषयमा युवाहरूलाई निःशुल्क तालिम प्रदान गरिरहेको जनाइयो।

कार्यक्रममा निःशुल्क तालिमका प्रशिक्षकलाई पुरस्कार वितरण गरिएको थियो। यसअनुसार कृष्णप्रसाद तुर्पुडै (निःशुल्क हाउस वाइरिड तालिमका प्रशिक्षक), रेणु त्वानाबासु (निःशुल्क पत्रकारिता तालिमका प्रशिक्षक), दिपेश लामे (निःशुल्क मोबाइल मर्मत तालिमका प्रशिक्षक), सनिशा कोजु (निःशुल्क ब्यूटी पार्लर तालिमका प्रशिक्षक), उमो बोयजु (निःशुल्क धिमे बाजा तालिमका प्रशिक्षक), सविन लेवा (निःशुल्क

थाँ बाजा तालिमका प्रशिक्षक), लक्ष्मी तामाङ (निःशुल्क नृत्यकला तालिमका प्रशिक्षक), सुमित बनमाला (निःशुल्क गीतार तालिमका प्रशिक्षक) र एन्जला थाकामी (निःशुल्क इन्ट्रियु डिजाइन तालिमका प्रशिक्षक) लाई पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो। साथै नेपालको ख्यातिप्राप्त पौभा कलाकार सूर्यबहादुर चित्रकारलाई सम्मानपत्र प्रदान गरिएको थियो। साथसाथै राधा ब्यान्जुलाई १५ वर्ष निरन्तर प्रशिक्षक रहेबापत कदरपत्र प्रदान गरिएको थियो।

संस्थाका निर्देशक बालकृष्ण बनमालाका अनुसार यो वर्ष मात्रै एसईई दिएर बसेका २३८ जना पुरुष र १९२ जना महिला गरी कुल ४३० जनालाई विभिन्न १० वटा तालिम दिइएको थियो। उनका अनुसार हालसम्म कुल ६ हजार ७०० जनालाई विभिन्न तालिम प्रदान गरी सिपयुक्त बनाइएको छ।

डेङ्गी र हैजाका संक्रमित बढे

काठमाडौं, साउन २६ (रासस)- पिछ्लो समय डेङ्गी र हैजाका संक्रमितको संख्यामा वृद्धि भएको छ। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, ईपीडीभियोलोजी तथा सस्वा रोग नियन्त्रण महाशाखाका अनुसार डेङ्गी संक्रमितको संख्या तीन हजार ८४ पुगेको छ। चार दिनयता ७२२ जना डेङ्गी संक्रमित थपिएका हुन्।

यही साउन २१ गते दुई हजार ३६५ जनामा डेङ्गी पुष्टि भएको थियो। यो संख्या शुक्रबारसम्म तीन ८८४ रहेको महाशाखाका फिटजन्य रोग शाखाका प्रमुख डा. गोकर्णप्रसाद दाहालले जानकारी दिए। उनका अनुसार मुस्ताङ, डोल्पा, जुम्ला र हुम्लाबाहेक सबै जिल्लामा डेङ्गी संक्रमण फैलिएको छ। सबभन्दा बढी डेङ्गी तनहुँमा ५८३ जनामा देखिएको छ। काठमाडौं जिल्लामा ३०७, कास्कीमा १६६ र भद्रापा १३५ जना डेङ्गी संक्रमित देखिएका छन्।

स्वास्थ्य मन्त्रालयले डेङ्गी संक्रमितको संख्या बढेपछि हरेक शुक्रवार सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयमा र अस्पताल परिसरमा सरसफाइ गर्नुको साथै 'लामखुट्टे खोज र नष्ट गर' अभियान सञ्चालन गर्न आग्रह गरेको छ। 'सरकारी अस्पतालमा डेङ्गी रोगका बिरामीको उपचार खर्च सरकारले व्यहोर्ने निर्णय गरेको छ।

४७ जनामा हैजा पुष्टि

यस्तै महाशाखाका अनुसार हैजाका बिरामीका संख्या ४७ पुगेका छन्। फिटजन्य रोग शाखाका प्रमुख डा. दाहालले ललितपुर, काठमाडौं, प्युठान, कैलाली र रूपन्देहीमा हैजाका बिरामी देखिएको बताए।

उनका अनुसार ललितपुरमा ३४, काठमाडौंमा दुई, कैलालीमा आठ, प्युठानमा दुई र रूपन्देहीमा एक जनामा हैजा पुष्टि भएको छ।

मापदण्डविपरीत सञ्चालित धनुषाका डेरी उद्योग कारबाहीमा

जनकपुरधाम, साउन २६ (रासस)- खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय जनकपुरले तोक्रिएको मापदण्डअनुसार दुग्धजन्य पदार्थ उत्पादन नगर्ने दुई डेरी उद्योगमाथि कारबाही गर्ने भएको छ।

मापदण्डविपरीत सञ्चालित जनकपुर-१४ स्थित जानकी र छिरेवनाथ नगरपालिका-५ स्थित विशाल डेरी उद्योगमाथि जिल्ला अदालत जनकपुरमा मुद्दा दायर गरी कानुनी कारबाहीको प्रक्रिया अघि बढाइएको हो। कार्यालयले अनुगमनका क्रममा दुई उद्योगबाट उत्पादित सामग्रीको नमुना संकलन गरी जाँच गर्दा कैफियत पाएपछि कारबाही गरिएको कार्यालयका सूचना अधिकारी प्रवीण तिवारीले जानकारी दिए। 'माँ जानकी डेरी उद्योगबाट उत्पादित खुवा, घिउ तथा प्रशोधित दूधको नमुना संकलन गर्दा मापदण्डअनुसार नभएको पाइएको छ। विशाल डेरी उद्योगको पूजामा प्रयोग गरिने घिउको जाँच गर्दा कैफियत पाइएको हो,' उनले भने। बजारमा विशाल डेरीबाट उत्पादित घिउ नष्ट गरिएको छ।

कार्यालयले गत आवामा यहाँ ४६ वटा औद्योगिक तथा व्यावसायिक फार्मबाट

उत्पादित सामग्रीको अनुगमन, छड्के निगरानी गरी मिसावट भएका, गुणस्तरहीन तथा म्याद नापेका वस्तु नष्ट गरेको थियो। संकलित नमुनामध्ये प्रयोगशालामा जाँच गर्दा दुई डेरी उद्योग मापदण्डविपरीत सञ्चालन भएको पाइएको कार्यालयका सूचना अधिकारी तिवारीले जानकारी दिए। कार्यालयबाट जनकपुरसहित धनुषाको विभिन्न बजार तथा चोकमा अनुगमन भएको थियो। व्यावसायिक होटल, रेस्टुरेन्ट, मासु पसल, किराना पसल, मिष्ठान भण्डार, बोर्डिङ स्कुलका क्यान्टिन, अस्पतालका क्यान्टिनको अनुगमन गरिएको थियो। अनुगमनका क्रममा ती व्यावसायिक फार्मबाट दुई लाख मूल्यबराबरको अखाद्य वस्तु नष्ट गरिएको तिवारीले बताए। गत आवामा मधेश प्रदेशको आठ जिल्लाबाट तीन हजार ५८७ खाद्यपदार्थको नमुना जाँच गर्दा ७४ वटा नमुना प्रतिकूल पाइएको थियो। तीमध्ये ३१ मुद्दा दायर, १६ को बयान सकिएको र अन्यको बयान लिन बाँकी रहेको खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय जनकपुरले जनाएको छ।

खार्पुनाथ गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय याङ्चुवजार हुम्ला कर्णाली प्रदेश नेपाल

क्याटलग/ब्रोसुर सपिड विधिवाट सवारी साधन खरिद गर्ने सम्वन्धि सूचना

सूचना नं ०१/२०८१/०८२

प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०८१/०४/२७

यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार कार्यालयको लागि आवश्यक पर्ने उपकरण सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ (संशोधन सहित) को दफा ८ उपदफा १ (क)(८) तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ (तेह्रौं संशोधन सहित) को नियम ३१(ख)बमोजिम त्यस्तो उपकरण उत्पादक कम्पनी वा सो को आधिकारिक विक्रेताहरू विच मात्र प्रतिस्पर्धा गराउने (क्याटलग/सपिड) विधिवाट खरिद गर्नु पर्ने भएकोले आधिकारिकताको प्रमाण पत्र (Letter of Authorization), विक्रेताले अद्यावधिक नविकरण भएको पत्र, मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाण पत्र, आव २०८०/०८१ को कर चुक्ता प्रमाणित कागजात, उक्त उपकरण सप्टाइ गरेको हाल सम्मको विस्तृत विवरण सम्वन्धित कार्य अनुभवको प्रमाण पत्र, उत्पादनको आधिकारिक प्राविधिक स्पेशीफिकेसन, गुणस्तर तथा सुविधा सहितको विवरण (क्याटलग वा ब्रोसुर) संलग्न राखि यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र यस कार्यालयमा सिलबन्दी प्रस्ताव दर्ता गर्नु हुन यस कार्यालयमा सुचिकृत भएका सम्वन्धित उत्पादक वा आधिकारिक विक्रेताको जानकारीका लागि साथै सुचिकृत नभएका फर्म तथा कम्पनीहरूले पनि समय सिमा भित्र सुचिकृत भइ प्रस्ताव गर्न सक्ने गरी यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यो सूचना सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ तेह्रौं संशोधन को नियम ३१ ख बमोजिम आह्वान गरिएको छ। पेश गर्ने अन्तिम दिन सार्वजनिक विदा परेमा पछिको कार्यालय खुलेको दिन कार्यालय समय भित्र निवेदन पेश गर्न सकिने छ। थप जानकारीका आवश्यक परेमा कार्यालयको वेबसाइट www.kharpunathmun.gov.np वा फोन नं ६८४८३१६३३३३ मा सम्पर्क गर्न सकिनेछ।

खरिदको विवरण

सिं	उपकरणको नाम	इकाइ	कैफियत
१	4WD Double cap Pick Up	१	स्वीकृत Technical Specification को लागि यस कार्यालयको वेबसाइट www.kharpunathmun.gov.np मा हेर्न सकिने छ । सम्पर्क नं ६८४८३१६३३३३/६८४८३१६३३३ Email- kharpunathmun@gmail.com

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं बागमती प्रदेश

दर रेट पेश गर्ने बारे सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०८१/०४/२७

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद त्रिपुरेश्वर कार्यलय अन्तर्गत खेलाडी फिटनेस हल संचालन गर्न आवश्यक पर्ने फिटनेसका सामग्रीहरूको टेण्डर प्रक्याबाट खरिद कार्य गर्नु पर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले ७ (सात) दिन भित्र तपशिल बमोजिमका सामग्रीहरूको स्पेशीफिकेशन सहित प्रति इकाई दर रेट पेश गर्नु हुन अनुरोध छ। स्पेशीफिकेशन उल्लेख नगरिएका सामग्रीको हकमा स्पेशीफिकेशन सहित दर रेट पेश गर्नु पर्ने छ। साथै फर्म/कम्पनीको दर्ता प्रमाणपत्र, स्थायी लेखा नम्बर, आयकर दर्ता प्रमाणपत्र, आ.व. २०७९/०८० को कर चुक्ता प्रमाणपत्रहरूको प्रतिलिपी संलग्न गरी दररेट पेश गर्न हुन जानकारी गराइन्छ।

तपशिल

S.N	Name of Equipment	Specification	S.N	Name of Equipment	Specification
1	Motorized Treadmill (Heavy Duty)	Heart Monitor : LED display monitor Motor / Peak Value : 4.5 HP AC Motor, 7.0 H P Speed Range : 0.8 - 22 KM / H Slope Range : Auto incline 3 - 18% Display : Speed, Distance, Time, Slope, Heart Rate, Calorie & Programs Preset Training Program : 24 Groups of speed preset programs Heart Rate : Hand pulse rate Max User Weight : 180 KG Running Area (L/W mm) : 1360 X 600 Machine Size (L/W/H mm) : 2210 X 1020 X 1630 Shock absorption : Multiple shock absorption	6	Squad Rack	L/W/H (mm) -1770x1210x1920
2	Cross Trainer	Monitor Fly : 8 inch TFT touch screen Wheel : 14 kg / 2-ways bearing Display : Speed, Distance, Time, Heart Rate, Calorie, Level, Watt, RPM, L1 - L24, Electro Magnetic Braking Training Program : Manual, Hill, Speed training, Random, Fat burn, Interval, T.H.R+4 H.R.C, Quick Start Mode, Cool down mode, Cruise control mode Heart Rate : Hand pulse rate Max User Weight : 180 KG Machine Size (L/W/H cm) : 229 x 72 x 179 cm Shock absorption : Multiple shock absorption	7	Cable Cross	Weight Stack(kg) - 82X2KGS L/W/H (mm) - 1772X997X2226
3	Spinning Bike	Crank : 3pcs Resistance system : Manual rotary knob system Brake system : Aluminum alloy brake block (cow leather brake design) Transmission system : High-strength chain Wheel weight : 453 x 29(20KG), plating wheel Chain cover material : Pitch 12.7mm, knot 108 Others : Chain cover: Prevent wheel from sweat Carry wheel: Big plastics wheel Seat and mat: PU material Handlebar: Anti-slip and soaked-plastics, diameter 32mm Machine Size L/W/H : 1210 x 540 x 1200 mm Maximum user's weight : 150KG Water bottle holder : Yes	8	Leg Press- Hack Machine	L/W/H (mm) -2655x1030x1535
			9	Leg Curl	Weight Stack(kg) - 107KGS L/W/H (mm) -1540x1100x1550
			10	Leg Extension	Weight Stack(kg) - 82KGS L/W/H (mm) - 1159X1009X1500
			11	Smith Machine	L/W/H (mm) - 2220x1350x2353
			12	Power Rack	Standard Commercial
			13	Olympic Barbell (6ft)	Standard Commercial
			14	Olympic Rubber cover weight Plate	Standard Commercial
			15	Robber Coated Dumbbell	Standard Commercial
			16	Multi sit ups Bench	L/W/H (mm) -1735x726x766
			17	Flat Bench	L/W/H (mm) -1292x626x411
			18	Support Bench	Weight Stack(kg) - 1x81(1x178Lbs) L/W/H (mm) -1168 x 1110 x 1477
			19	Cattle Dumbbell	Standard Commercial
			20	Medicine ball (3 to 9kg)	Standard Commercial
			21	San Ball (5 to 20kg)	Standard Commercial
			22	Wooden jump box	size of 2ft x 2ft or 3ft x 3ft or 4ft x 4 ft
			23	Step box	Standard Commercial
			24	Leather lifting belt (size - S. M. L)	Standard Commercial
			25	Swiss Ball	Standard Commercial
			26	Yoga Mat	Standard Commercial
			27	Rubber Mat (Floor Mat)	size of 3ft x 3ft or 4ft x 4 ft
			28	Parallel bar - Chin ups Machine	Weight Stack(kg) - 82KGS L/W/H (mm) -1100X1010X2210
			29	Seated Calf Machine	Standard Commercial Machine
			30	Weight & height Measurement	Height measurement range: 50-200cm, Measure accuracy: ±0.1cm Weight measurement : Measurement range: 2-200kg , Measurement accuracy: ±0.1kg Working Voltage : AC110V-220V (50Hz/60Hz) Print Thermal automatic printing and paper-cutting Package size : 125*30*30(cm); 46*57*20(cm); Gross weight 20.5kg
			31	Theyra band	Standard Commercial
			32	Roller Massages	Soft,Medium and Hard
			33	Weight Plate Stand	L/W/H (mm) -785X906X1466 or Standard Commercial
			34	Dumb bell Stand	L/W/H (mm) -2479x771x857
			35	Fix barbell set with stand	Standard Commercial
			36	Battle Rope	Standard Commercial Size
			37	Hyper Extension	L/W/H (mm) -1640x1018x733

बजार		
सुन तोला - १४८,१००		
चाँदी तोला - १७३०		
विदेशी मुद्रा	खरिद	बिक्री
अमेरिकी डलर - १३४.०४		१३४.६४
युरो - १४६.३४		१४६.९९
पाउण्ड स्टर्लिंग - १७०.८४		१७१.६१

संखुवासभाको सदरमुकाम खादबारीको टुँडिखेलमा नियमित लामे शनिबारे कृषिबजारको दृश्य। हप्ताको दुईदिन लामे यस हाटमा भोजपुरको षडानन्द नगरपालिका र धनकुटाको लेगुवासम्मका कृषक हाट भर्न आउने गर्छन्।

ट्रक लाइन विवाद

समस्या फरक छ, छुट्टै छानबिन होस्: उद्योगी

बुटवल-भैरहवाका उद्योगीले माग्दै नमागेको र प्रयोग पनि नगरेको ट्रक लाइनको पैसा तिर्न नसक्ने बताएका छन्।

रेखा भुसाल

बुटवल, साउन २६

बुटवल-भैरहवा करिडोरका उद्योगीले डेडिकेटेड र ट्रक लाइनको नाममा आफूहरूले प्राधिकरणसँग माग्दै नमागेको र प्रयोग नै नगरेको विद्युत्को महसुल तिर्न नसक्ने बताएका छन्। करिडोरका २१ वटा उद्योगले ट्रक लाइनका सम्बन्धमा प्राधिकरणसँग कुनै माग वा सम्झौता नै नगरेको र प्रयोग पनि नगरेको विजुलीको महसुल बुझाउन नसक्ने बताएका हुन्।

अन्यत्रको भन्दा बुटवल-भैरहवा करिडोरको समस्या फरक प्रकृतिको रहेकाले छुट्टै अध्ययन समिति बनाउन माग गरेका छन्। भलवारी स्वचालित चामल कारखानाका सञ्चालक चन्द्रमान श्रेष्ठले आफूहरूले माग्दै नमागेको र प्रयोग नै नगरेको ट्रक लाइनको पैसा तिर्न नसक्ने बताए। करिडोरका उद्योगी श्रेष्ठले अन्यत्रको भन्दा यहाँको समस्या फरक रहेकाले छुट्टै अध्ययन समिति बनाउन माग गरे। पञ्चकन्या स्टिलका महाप्रबन्धक देवेन्द्र साहुले प्राधिकरणले आफ्नो आन्तरिक भारमिलानको क्रममा करिडोरका उद्योगीमाथि जरबजस्ती भार थोपरेको बताए। अन्यत्रभन्दा बुटवल-भैरहवा करिडोरका उद्योगको वास्तविकता फरक रहेको भन्दै छुट्टै छानबिन गरिनुपर्ने साहुले बताए।

विद्युत् प्राधिकरणले डेडिकेटेड तथा ट्रकलाइन महसुल उठाउने नाममा अन्यत्रका उद्योगी र बुटवल-भैरहवा करिडोरका उद्योगीलाई एउटै डालोमा राखेर हेर्दा समस्या बढिपरेको हो।

यो करिडोरका २१ मध्ये ६ वटा उद्योगले विगत २३ वर्षदेखि ३३ केभि औद्योगिक विद्युत् करिडोर प्रसारण लाइन भैरहवा-पुरानो र भैरहवा न्युफिडरमाफ्त विद्युत् खपत गर्दै आएका छन्। करिडोरका गोकना फुड्स प्रा. लि., धराना फुड्स प्रा. लि., श्याम प्लाष्टिक उद्योग, भलवारी स्वचालित चामल कारखाना, एसआर फुड्स प्रा. लि. र सिद्धार्थ पेट प्लाष्ट प्रा. लि. ट्रक लाइन अन्तर्गत नै नपर्ने उद्योगहरू हुन्। यी उद्योगले खपत गरेको विद्युत्को महसुल प्राधिकरणकै कर्मचारीहरू सँगसँगै भुक्तान गरिरहेका छन्। प्राधिकरणले भने २०७२ साल भदौदेखिको छुट्टै बिल भन्दै यी उद्योगहरूलाई पनि ट्रकलाइन बापतको प्रिमियम शुल्क तिर्न २०७७ सालदेखि ताकेता गरिरहेको छ।

ट्रक लाइनमा पर्दै नपर्ने र डेडिकेटेड लाइन माग्दै नमागेका उद्योगहरूलाई केका आधारमा थप शुल्क मागियो भन्ने जवाफ प्राधिकरणकै कर्मचारीहरू सँगसँगै भुक्तान गरिँदै आएको बताए। 'हामीले प्राधिकरणमा न माग पत्र पेश गरेका छौं न ट्रक लाइन लिने भनेर सम्झौता गरेका छौं, न प्रयोग गरेका छौं। माग्दै नमागेको र

प्रयोग नै नगरेको ट्रक लाइनको पैसा कसरी तिर्ने?' भुसालले भने। करिडोरका बाँकी १५ वटा उद्योगले पनि ट्रक लाइनका लागि प्राधिकरणसँग न माग पत्र पेश गरेका छन्, न कुनै सम्झौता नै भएको छ। प्राधिकरणले भने ती उद्योगलाई छुट्टै बिलको नाममा ट्रक लाइनको महसुल तिर्न ताकेता गरिरहेको छ। करिडोरका उद्योगहरू पञ्चकन्या प्लाष्टिक इन्डस्ट्रिज प्रा. लि., पञ्चकन्या स्टिल प्रा. लि., सोना प्याकेजिङ इन्डस्ट्रिज प्रा. लि., एसआर स्टिल प्रा. लि., नव नेपाल प्लाष्टिक इन्डस्ट्रिज, शुभ लक्ष्मी पोलिमर्स, नेसनल खर इन्डस्ट्रिज, जय दुर्गा प्लाष्टिक इन्डस्ट्रिज, सोना पोलिमर्स इन्डस्ट्रिज, यशोदा फुड प्रा. लि., प्रिया प्याकेजिङ इन्डस्ट्रिज, एजी हेल्थ इन्डस्ट्रिज, एम्प्रेट रोलिङ इन्डस्ट्रिज प्रा. लि., लुम्बिनी फ्लोर मिल, र फेरो स्टिल प्रा. लि. बुटवल-भैरहवा करिडोरमा पर्छन्।

यी कुनै पनि उद्योगले ट्रक लाइन माग्दै नमागेको र डेडिकेटेड लाइन माग्दै नमागेका उद्योगहरूलाई केका आधारमा थप शुल्क मागियो भन्ने जवाफ प्राधिकरणकै कर्मचारीहरू सँगसँगै भुक्तान गरिँदै आएको बताए।

चाहियो भनेर प्राधिकरणसँग माग गरेका छन्। न कुनै सम्झौता भएको छ। प्राधिकरणले आफ्नो भार मिलानका क्रममा ट्रक लाइन अन्तर्गत पर्न गएका उद्योगीबाट जरबजस्ती प्रिमियम शुल्क असुल्न खोजिरहेको छ। पञ्चकन्या स्टिलका महाप्रबन्धक साहुले प्राधिकरणसँग ट्रक लाइन लिने कुनै माग वा सम्झौता नगरेको बताए। 'माग्दै नमागेको ट्रक लाइन किन जोडियो? ट्रक लाइन मार्फत विद्युत् दिइएको भए त्यतिबेला किन ट्रक लाइनको महसुल मागिएन?', साहुले भने।

करिडोरका अर्का उद्योगी नवराज श्रेष्ठले जिम्मेवार निकायले आफ्नो काम सही ढंगले गर्दा त्यसको मार करिडोरका उद्योगीहरूलाई लागेको भन्दै आफूहरूले लिँदै नलिएको सेवाको शुल्क तिर्न नसक्ने बताए। आफूहरू अन्यायमा परेको भन्दै उनले सरकारले कानुनी राज्यको प्रत्याभूति दिनुपर्ने बताए।

समस्याको मूल जरो
यो करिडोरका उद्योगमा २०७४ फागुन अघिसम्म बुटवल ग्रिडबाट भैरहवा हुँदै अमुवा सबस्टेसनसम्म पुऱ्याइएको सर्किट थियो। लोडसेडिङको चर्को मारबाट गुज्रिरहेको भैरहवालाई लोडसेडिङ मुक्त बनाउन २०७४ को चैतमा सो सर्किट काटियो र भैरहवा क्षेत्रमा वितरण गरियो। अमुवालाई भैरहवा वितरण केन्द्रबाट अलग गरिएपछि माग र आपूर्तिको तालमेल मिलाउन भरीलिया सबस्टेसनबाट अमुवासम्म सर्किट जोडियो।

आन्तरिक भार मिलान तथा फेज सिक्वेन्स सन्तुलनका लागि सो सर्किट जोडिएपछि करिडोरका उद्योगहरू ट्रक लाइनअन्तर्गत परे। २०७२ अघिको विद्युत् विनियमवलीले एउटा सबस्टेसनबाट अर्को सबस्टेसनसम्म लामो सर्किटलाई ट्रक लाइन भनेर परिभाषित गरेको छ। सोही परिभाषा अनुरूप प्राधिकरणले तत्कालीन समयमा ट्रक लाइन जोडिएको भनेर उद्योगीलाई सामान्य जानकारी गरायो। त्यसपछि पनि उसले ट्रक लाइन प्राधिकरणको महसुल बिल भने कोटाने। त्यसो त विद्युत् महसुल विनियम २०७३ मा दैनिक कन्सीमा ६ घण्टा लोडसेडिङ भएको अवस्थामा २० घण्टा वा सोभन्दा बढी समय विद्युत् उपभोग गर्न प्राधिकरण सञ्चालक समितिमा श्राहक (उद्योगी) ले मागपत्र पेश गरी स्वीकृत

भएर सम्झौता भएपछि बल्ल डेडिकेटेड फिडरमार्फत ट्रकलाइन विद्युत् उपभोग गर्न पाउने व्यवस्था छ। ट्रक लाइन प्रयोग गरेबापत साविकको भन्दा ६६.६७ प्रतिशत बढी महसुल बुझाउनु पर्छ। बुटवल-भैरहवा करिडोरका उद्योगीले न ट्रक लाइनका लागि निवेदन दिएका थिए, न त साविकको समयमा विद्युत् नियमित थियो। तत्कालीन समयमा करिडोरमा ८ देखि १२ घण्टा सम्म लोडसेडिङ थियो। जुन कुरा बुटवल ग्रिड महाशाखाबाट प्रमाणित लागू गरियो। करिडोरका उद्योगीहरूले त्यतिबेला यस विषयमा प्राधिकरणको भैरहवा वितरण केन्द्र र क्षेत्रीय कार्यालय बुटवललाई ध्यानकर्षण गराएका थिए। उद्योगीसँगको अनौपचारिक भेटमा भैरहवा वितरण केन्द्रका तत्कालीन प्रमुख उमेश भाले ट्रकलाइन बापतको महसुल तिर्न नपर्ने र त्यसका लागि आफूले केन्द्रमा

कुरा मिलाउने आश्वासन उद्योगीलाई त्यतिबेला दिएको स्रोतको दाबी छ। उद्योगीले पनि तत्कालीन समयमा आफ्नो अश्वासन पत्याए। लगत्तै २०७५ को अन्त्यतिर देशलाई लोडसेडिङ मुक्त घोषणा गरियो। उद्योगी भन्न थुक्क भए। प्राधिकरणले पठाएको बिल अनुरूप महसुल सारस सार्स चुक्ता गर्नु पर्छ।

मिहीन ढंगले केलाउने हो भने तत्कालीन समयमा प्राधिकरणको सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरूले नियमितसँग ढाँढाबाट आफ्नो जिम्मेवारी पूरा नगरीदिँदाको घानमा करिडोरका उद्योगी परेको स्पष्ट हुन्छ। प्राधिकरणको ट्रक लाइन विवाद सुरु भए पछि उद्योगीहरू सम्बन्धित मन्त्रालय, प्राधिकरणको क्षेत्र, प्रदेश र केन्द्रीय कार्यालयहरूमा पटक पटक डेढिगोर्नाए। यस पटक यो विवाद सदनदेखि लेखा समितिसम्म पुगेको छ। उद्योगीहरूले यसपटक पनि अर्थमन्त्री, ऊर्जामन्त्री, मन्त्रालयका उच्च अधिकारी, दलका नेता, लेखा समिति, प्राधिकरणका क्षेत्र र प्रदेशका अधिकारीहरू सबैलाई भेटेर वास्तविकता बेलाबिस्तार लगाएका छन्।

उद्योग सञ्चालनको कामलाई समेत थाती राखेर आफूहरू न्यायका लागि राज्यसँग गुहार माग्दै हिँड्नु परेको करिडोरका उद्योगीको गुनासो छ। आफूहरूको लडाइँ न्यायका लागि भएको भन्दै उनीहरूले अन्यायमा परे एक रुपैयाँ पनि तिर्न नसक्ने दोशो न्यायका छन्। तत्कालीन समयमा ट्रक लाइनबाट डेडिकेटेड सह २० वा सोभन्दा धेरै विद्युत् खपत गरेको टिओडी डाटाको विवरण उपलब्ध गराए प्रिमियम शुल्क तिर्न तयार रहेको पनि उद्योगीले बताएका छन्। उद्योगीहरूले लाल आयोगको प्रतिवेदन कार्यान्वयनको माग पनि गरेका छन्। २०७८ सालमा ट्रक लाइन र डेडिकेटेड लाइन विवाद छानबिन गर्न गिरीशचन्द्रलालको अध्यक्षतामा जाँचबुझ आयोग गठन भएको थियो। प्राधिकरणको आन्तरिक भार मिलानका क्रममा बुटवल-भैरहवा करिडोर ट्रक लाइनको परिभाषामा परे पनि यो करिडोरका उद्योगीले प्राधिकरणसँग ट्रक लाइनको माग नगरेको र सम्झौता पनि नभएकाले समस्या अन्यत्रको भन्दा फरक रहेको लाल आयोगको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। प्रतिवेदनमा बुटवल-भैरहवा करिडोरका उद्योगलाई ट्रक लाइनको बिलिङ गर्नु न्यायसंगत नहुने पनि स्पष्ट उल्लेख छ।

जलजला गाउँपालिकाले बिउ आलु उत्पादन गर्नेलाई नगद अनुदान दिने

हरिकृष्ण गौतम

म्याग्दी, साउन २६

पर्वतको जलजला गाउँपालिकाले उन्नत जातको बिउ आलुमा आत्मनिर्भर बनाउन कृषकलाई आलुको बिउमा १० लाख ७५ हजारभन्दा बढी अनुदान दिएको छ।

आलु रोप्ने सिजनमा बिउ नपाएर चिन्तित हुने कृषकलाई लक्षित गरी गाउँपालिकाले बिउ आलुको मूल बिउ गाउँपालिकाले खरिद गर्ने सम्झौता अनुसार प्रागतिशील बिउ उत्पादन समूह र नमुना कृषि तथा पशुपक्षी कृषक समूहलाई ३३ हजार दुई सय केजी बिउ आलुको १० लाख ७५ हजार चार सय ५० रुपैयाँ अनुदान वितरण गरिएको हो।

प्रागतिशील बिउ उत्पादन समूहलाई प्रतिकेजी ३५ रुपैयाँको दरले २२ सय ७० केजी मूलबिउको ७९ हजार चार सय ५० रुपैयाँ र प्रागतिशील बिउ उत्पादक कृषक समूहलाई प्रमाणित प्रथम पुस्ताको बिउको प्रतिकेजी ३० का दरले ९ लाख ९६ हजार अनुदान उपलब्ध गराइएको गाउँपालिकाका कृषि अधिकृत राजुप्रसाद गौतमले बताए। 'कृषकको आलुको बिउ गाउँपालिकाले खरिद गर्ने सम्झौता छ, अनुदानसँगै प्रोत्साहनका कार्यक्रमबाट उहाँहरू उत्साहित हुनुहुन्छ', अधिकृत गौतमले भने। बिउ आलुका लागि गाउँपालिकाले मल तथा उत्पादन सामग्री समेत दिने गरेको छ।

गाउँपालिकाले समूहमार्फत खरिद गरेको बिउ आलु पोखराको कोल्ड स्टोरोमा भण्डारण गरी सिजनमा गाउँपालिका भित्रका बिउ उत्पादक कृषक समूहलाई नै वितरण गरिन्छ।

पर्वतको जलजला गाउँपालिकाले उन्नतजातको बिउ आलुमा आत्मनिर्भर बनाउन कृषकलाई नगद अनुदान दिँदै प्रोत्साहन गरिरहेको छ।

गाउँपालिकाले एक वर्षमा आलु बिउबाट २९ लाख ७९ हजार राजस्व संकलन गरेको छ।

गाउँपालिकाले आलुको सिजनमा मल बिउ नपाएर निराश कृषकलाई लक्षित गरी राष्ट्रिय आलु बाली अनुसन्धान केन्द्रसँग सामूहिक मूलबिउ रोप्ने अभियान सञ्चालन गरेको थियो। गाउँपालिकाभित्र बर्सेन आलु बिक्री गर्ने ४० अगुवा कृषक छन्। गाउँपालिकाभित्र आलुको पकेट क्षेत्रमा एउटै बिउको प्रयोग हुँदा निर्वाहमुखी उत्पादन

समूहमा आवद्ध भएर आलु खेतीमा सक्रिय हुनेको संख्या बढ्दो छ, आचार्यले भने। जलजला आलु उत्पादनका लागि उर्वर मानिए पनि विगतमा उन्नतजातको आलुको बिउ समयमै नपाउँदा निराश हुने कृषकको समस्या समाधान भएको प्रागतिशील बिउ उत्पादन समूह तारानाथ भुषालले भने। 'गाउँपालिकाले सहयोग गरेपछि यहाँका कृषक आलु उत्पादनमा हौसिएका छन्, अनुदान दिने मात्र होइन खरिदमासमेत सघाउनु हाम्रा लागि ठूलो राहत हो', अगुवा कृषक भुषालले भने।

आलुको गुणस्तर राम्रो भएकाले अन्य पालिकाबाटसमेत बिउ लिन आउने गरेका छन्। यसैबीच गाउँपालिकाले विउ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ६६ हजार ७० केजी उन्नत बिउ बिक्री गरी २९ लाख ७९ हजार ६ सय ४९ रुपैयाँ आन्तरिक आम्दानीतर्फ राजस्व संकलन गरेको छ।

गाउँपालिकाले कृषकबाट खरिद गरेको आलुको बिउ ५० प्रतिशत अनुदानमा कृषक र कृषि ज्ञान केन्द्रमार्फत सिफारिस भएका कृषक समूह तथा म्याग्दी, कास्की लगायतका जिल्लाका कृषकलाई ३५ हजार नौ सय ७७ केजी बिउ बिक्री गरी २१ हजार ९८ हजार ६ सय ५९ आम्दानी गरेको हो। गाउँपालिका भित्रका समूहलाई प्रतिकेजी ३० रुपैयाँ र पर्वत र अन्य जिल्लाका समूहलाई ६० रुपैयाँमा बिउ आलु बिक्री गरिएको छ।

गाउँपालिकाले आलुको बिउ बिक्रीबाट कुल राजस्व संकलनको २२ प्रतिशत संकलन गरेको छ। हुँगागिटी, बालुवा बिक्रीबाट हुने आम्दानीपछि सबैभन्दा धेरै राजस्व बिउ आलु बिक्रीबाट गाउँपालिकाले आम्दानी गरेको छ।

Netrawati Dabjong Rural Municipality Office of the Rural Municipal Executive

Semjong, Dhading
Bagmati Province, Nepal

Invitation For Bids

(Date of First Publication: 2081/04/27 (11-08-2024))

- Netrawati Dabjong Rural Municipality, office of the Rural Municipal Executive invites electronic bids from eligible bidders for Procurement, Supply and installation of xray machine in Netrawati dabjong Rural municipality under National Competition Bidding procedures.
- Eligible Bidders may obtain further information about the Bidding Documents at the office of Netrawati Dabjong Rural Municipality Semjong ,Dhading Nepal or may visit PPMO e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp.
- Interested bidders should submit at the office of Netrawati Dabjong Rural Municipality Semjong ,Dhading Nepal through PPMO's e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp on before **2081/05/25(10-09-2024)12:00 noon**.
- Pre-bid meeting shall be held at Office of Netrawati Dabjong Rural Municipality, **Semjong** at **2081/05/17(02-09-2024)13:00PM**
- The bids will be opened at **2081/05/25 (10-09-2024) 13:00PM** hours at the office of Netrawati Dabjong Rural Municipality Semjong, Dhading Nepal.

Contact ID	Description of work	Estimated Amount (with VAT)	Bid Security Amount NRs	Bid Validity Period	Bid Security Validity Period	Bid Document Fee Nrs
01/081/82xray	Procurement Supply and installation of Xray machine (500mA) with CR system as specification	30,63,430.00	92,000.00	90 days	120 days	3000.00

Chief Administrative officer

वर्गीकृत विज्ञापन/डिस्प्ले

घरजग्गा	सम्पर्क
काठमाडौं गोलहुंगाको तुरुन्तै बिक्रीमा: १७६७६५५२९५, १८०३२३१८७६	पलेक्स प्रिन्ट सम्बन्धी सम्पूर्ण कामहरू गर्नुपरेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस: ९८४९३३३५९०
स्वयम्भु भगवानपाउको अत्याधुनिक आकर्षक बंगला तुरुन्तै बिक्रीमा: १८०६६५८८००, १८०३८२२२७२	होटल बिक्रीमा: ९८०३८२२२७२
	स्वयम्भु विजेश्वरी हाइवेको चलिरेहको होटल उँ तुरुन्तै बिक्रीमा: ९८०३८२२२७२, १८०६६५८८००

सुनसरीको भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिकामा पटुवाको बोटबाट जुट कलाले किसान। खेतबाट पटुवाको बोट कोटर १५ दिन पानीमा डुबाएर राखेपछि त्यसको बोक्रा जुट बन्छ र भित्रको डाँट सुकाएपछि सन्टी। जुटको रेसाबाट बोरा, भल्ला र भोला लगायत अनेक सामान बनाइन्छ भने सन्टी चाँहि बालन र बेराबाराका लागि उपयोग गरिन्छ।

तस्वीर: नवीन गडौला/रासस

उदयपुरको राजस्व ६ करोड घट्यो

महेश्वर चामलिक राई

उदयपुर, साउन २६

उदयपुरको राजस्व संकलन विगतको तुलनामा घटेको छ। अर्थात् लक्ष्यको ७१.६४ प्रतिशत मात्र उठेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा भन्दा २०८०/८१ को राजस्व संकलन लक्ष्य १५ प्रतिशतले कम उठेको कर्दाता सेवा कार्यालय गाइघाटले जनाएको छ। कार्यालय प्रमुख कर अधिकृत रामबहादुर राईका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल राजस्व रकम ५६ करोड ४४ लाख चार हजार संकलन भएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष ०७९/८० मा भन्दा ६ करोड बढी अर्थात् ६१ करोड ८३ लाख ३२ हजार उठेको थियो। पछिल्लो आर्थिक वर्षको राजस्व संकलन लक्ष्यको ७१.६४ प्रतिशतमा सीमित भएको राईले बताए। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा लक्ष्यको ८६.७२ प्रतिशत संकलन भएको थियो। आव २०८०/८१ मा सबभन्दा ठूलो आकारको राजस्व आयकर, दोस्रो ठूलो हिस्सा मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) र तेश्रो अन्त-शुल्क उठेको छ।

कार्यालयले आयकर ३० करोड २४ लाख १५ हजार संकलन गर्दै ३७ करोड ८६ लाख २३

कर्दाता सेवा कार्यालय भवन।

तस्वीर: महेश्वर/नागरिक

हजार उठाउने लक्ष्यमा ७९.८७ प्रतिशत प्राप्ति गरेको हो। त्यस्तै भ्याटबाटको कर २३ करोड ३५ लाख ८० हजार अर्थात् दोस्रो ठूलो हिस्सा राजस्व उठेको छ। भ्याटमा ३६ करोड ४९ लाख एक हजार उठाउने लक्ष्य लिएको कार्यालयले लक्ष्यको ६४.०९ प्रतिशतमा सीमित हुन पुगेको प्रमुख राईले बताए। त्यसैगरी बहाल करबाट ८९ लाख ५७ हजार उठाएको कार्यालयले ज्याज करबाट ४४ लाख ९९ हजार उठाएको छ। सो कार्यालयले

बहाल कर ५९.३० प्रतिशत र ब्याज कर धेरै कम अर्थात् ४०.५५ प्रतिशत संकलन गरेको छ। शिक्षा सेवा कर एक हजार उठ्दा अन्य कर ६६ हजार संकलन भएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष ३५ करोड ५० लाख ५६ हजार आयकर उठाउने लक्ष्य लिएको कार्यालयले ८५.०६ प्रतिशत प्राप्ति गर्दै ३० करोड २० लाख २३ हजार संकलन गरेको थियो। त्यस्तै भ्याटबाट २८ करोड ६५ लाख ३७ हजार संकलन गर्ने लक्ष्य लिएकोमा ९९.८०

प्रतिशत प्राप्ति गर्दै २८ करोड ५९ लाख ९४ हजार उठाएको थियो।

आव २०७९/८० मा पाँच करोड १३ लाख ७० हजार अन्तःशुल्क उठाउने लक्ष्य लिँदा २५.२२ प्रतिशत प्राप्ति गर्दै एक करोड २९ लाख ५४ हजार संकलन गरेको थियो। कार्यालयले बहाल कर ८२.७७ प्रतिशत अर्थात् एक करोड १५ लाख ५४ हजार र ब्याज करमा ९५.६९ प्रतिशत प्राप्ति गर्दै ६१ लाख सात हजार संकलन गरेको थियो।

पछिल्लो वर्ष अन्तःशुल्कको राजस्व सन्तोषजनक भए पनि भ्याटमा फराकिलो कमी आएकाले लक्ष्य पूरा हुन सकेन। अघिल्लो वर्ष भ्याटमा ९९.८० प्रतिशत प्राप्ति भएर लक्ष्यनिकट राजस्व संकलन भए पनि पछिल्लो वर्ष ६४.०९ प्रतिशतमा खुम्चिँदा लक्ष्य भेट्न फराकिलो दूरी कायम भएको कार्यालय प्रमुख राईले बताए।

त्यसैगरी आयकर पनि अघिल्लो वर्षभन्दा निकै कम अर्थात् ७९.८७ प्रतिशत मात्र संकलन भयो। जव कि अघिल्लो वर्ष ८५.०६ प्रतिशत संकलन भएको थियो। ठूलो आकारमा राजस्व उठ्ने भनेकै आयकर र भ्याट हो, यही दुई शीर्षक लक्ष्यभन्दा निकै तल रहे' कर अधिकृत राईले भने 'अर्थतन्त्र सुधार नहुनु र स्थानीय बजारमा मन्दी आउनुले पनि यस्तो भएको हुनसक्छ।'

महिला उद्यमीको तीज उत्सव सम्पन्न

नागरिक संवाददाता

काठमाडौं, साउन २६

महिला उद्यमी महासंघ नेपाल (एफविन)को आयोजनामा शनिवार काठमाडौंमा तीज उत्सव कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। महिला उद्यमीले उत्पादन गरेका वस्तुको प्रदर्शनीसहित तीज उत्सव कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो।

कार्यक्रममा बौद्ध धर्मगुरु स्याल्पो रिम्पोचेले उद्यमशीलताका लागि शुभकामना दिँदै विश्व शान्तिको आवश्यकता रहेकोसमेत बताए।

कार्यक्रममा एफविनका अध्यक्ष शोभा ज्ञवालीले तिजको अवसरमा महिला उद्यमशीलता प्रवर्द्धनका लागि कार्यक्रम आयोजना गरिएको बताइन्। प्रदर्शनीले महिलाले तयार गरेका वस्तुको बजार प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने धारणा राखिन्। महासंघले महिला उद्यमीलाई प्रोत्साहन गर्दै आएको छ। कार्यक्रममा एफविनका संस्थापक सदस्य यादविका सेर्पा, एफविनका प्रथम उपाध्यक्ष दर्शना श्रेष्ठ लगायतले शुभकामना मन्त्रबन्ध राखेका थिए। तीज उत्सवको अवसरमा महिला उद्यमीले उत्पादन गरेका विभिन्न वस्तुका ३१ वटा स्टल

राखिएको जानकारी एफविनकी कार्यकारी निर्देशक अभिलाषा पाँडेलले दिइन्।

प्रदर्शनीमा चुरा, टीका, शृंगारका सामग्री, ढाका, कुर्ता, सुरुवाल, खाद्य परिकारका स्टल,

विभिन्न डिजाइनरले डिजाइन गरेका सामग्री, घरेलु उत्पादन लगायत राखिएको छ।

सिवाइसी लघुवित्तको सिइओमा शर्मा

नागरिक संवाददाता

काठमाडौं, साउन २६

सिवाइसी नेपाल लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड पोखराको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिइओ) मा डोलेन्द्रप्रसाद शर्मा नियुक्त भएका हुन्। संस्थाको सञ्चालक समितिको बैठकले शर्मालाई चार वर्षका लागि सिइओमा नियुक्त गरेको हो।

बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा २९ को नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'घ' वर्गको इजाजत पत्र प्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशनको मापदण्डका

आधारमा शर्मालाई सिइओमा नियुक्त गरेको संस्थाका सिवाइसी लघुवित्तका अध्यक्ष पद्मनाथ शर्माको बताए। सिइओ शर्माको संस्थाका अध्यक्षको उपस्थितिमा पद तथा गोपनीयताको शपथ ग्रहण गरेका थिए। शर्मा यसअघि सिवाइसी लघुवित्तको प्रबन्ध सञ्चालकको रूपमा काम गरेका थिए। सञ्चालक समेत भएर काम गरेका शर्माको कुलिङ पिरियड सकिएपछि सिइओमा नियुक्त भएका हुन्। नवनिर्वात सिइओ शर्माको राष्ट्र बैंकको मार्गदर्शन र लघुवित्त संस्थाको मूल्य, मान्यता अनुसार काम गर्ने बताए।

कुमारी बैंक लिमिटेड शाखा कार्यालय विर्तामोड (साविक अनारमनी)को धितोमा रहेको सम्पति पुनः लिलाम बिक्रीको लागि ७ दिने गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आह्वानको सूचना

(प्रकाशित मिति २०८१/०४/२७ गते नागरिक दैनिक)

यस कुमारी बैंक लिमिटेड शाखा कार्यालय विर्तामोडबाट तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले प्राप्त गरेको ऋण कर्जाहरूको बैकलाई समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने साँवा, ब्याज, पेनाल ब्याज आदि चुक्ता भुक्तान गर्न पटक पटक लिखित एवं मौखिक रूपमा सूचना गरी तरताकेता गर्दा समेत नतिरी नबुझाई बैंक सँग भएको ऋणकर्जा सम्बन्धी शर्तबन्धेजहरू उल्लेखन गरेको हुनाले निज ऋणीलाई सम्पूर्ण कर्जा, सो कर्जाको ब्याज, पेनाल ब्याज तथा अन्य दै दस्तुरहरू तिर्न बुझाउनको लागि ३१ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्दा समेत बैकलाई तिर्नु बुझाउनु पर्ने साँवा, ब्याज, पेनाल ब्याज तथा अन्य दै दस्तुरहरू चुक्ता भुक्तान नगरेको हुँदा निज ऋणीले प्राप्त गरेको ऋण कर्जाहरूको सुरक्षण वापत बैकलाई धितो बन्धक लेखिएको तपसिलमा उल्लेखित सम्पत्ति तथा सोको लिगलगापातहरू समेत जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा विक्री गर्न पटक पटक धितो लिलाम सूचना प्रकाशित गरी लिलाम गर्दा समेत लिलाम हुन नसकेकाले यो पुन धितो लिलाम सूचना प्रकाशित गरीएको छ। यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ०३ दिन अर्थात् मिति २०८१ भदौ ०२ गते आइतबारको दिन गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रद्वारा शाखा कार्यालय विर्तामोडमा लिलाम बिक्री गरी बैंकको लेना रकम असुल उपर गरिने भएको हुँदा सर्वसाधारणको जानकारीको लागि यो गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आह्वानको सूचना प्रकाशित गरिएको छ। धितोमा रहेको चल अचल सम्पत्तिहरू सकार गरी लिन ईच्छुक महानुभावहरूले देहायका शर्तबन्धेजहरूको अधिनमा रहि गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र दिन सक्नुहुनेछ।

तपसिल

ऋणीको विवरण

कम्पनी ऐन, २०६३ (संशोधन सहित) बमोजिम, नेपाल सरकार, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा मिति २०७४/०३/३१ मा दर्ता नं. १९३७४/७४/०७४ कायम भई दर्ता रहेको भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा. वडा नं. ०२ स्थित रजिष्टर्ड कार्यालय रहेको **पाथिमरा स्टिल इण्डस्ट्रिज प्रा.लि.।**

संचालक तथा व्यक्तिगत जमानाकर्ताहरूको विवरण

<p>१. नविन विमली ना.प्र.नं.: ३१७४४३१२ जारी मिति: २०४९/०९/१८, जि.प्र.का. भापा बाबु: मेधन प्रसाद विमली वाजे: पुष्प प्रसाद विमली स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. १०</p> <p>२. मनरथ भेटुवाल ना.प्र.नं.: ९९०९५९८९ जारी मिति: २०४५/०९/०४, जि.प्र.का. भापा बाबु: लक्ष्मी प्रसाद भेटुवाल वाजे: दधिराम भेटुवाल स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, पुख्रीनगर गा.वि.स., वडा नं. ०४ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०२</p> <p>३. कपिल विमली ना.प्र.नं.: ०४१०९४/३६८ जारी मिति: २०६५/०८/१८, जि.प्र.का. भापा बाबु: मेधन प्रसाद विमली वाजे: पुष्प प्रसाद विमली स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, गरामनी गा.वि.स., वडा नं. ०९ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. १०</p> <p>४. ओम प्रकाश विमली ना.प्र.नं.: १८२४५९८४ जारी मिति: २०४६/०४/१४, जि.प्र.का. भापा बाबु: खेमराज विमली वाजे: खड्ग प्रसाद विमली स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, डागीवारी गा.वि.स., वडा नं. ०८ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०२</p> <p>५. सर्जिला सेलवाल ना.प्र.नं.: ०३/४६३३ जारी मिति: २०६३/०४/१५, जि.प्र.का. भापा बाबु: देवी प्रसाद सेलवाल वाजे: याम नाथ सेलवाल स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, डागीवारी गा.वि.स., वडा नं. ०४ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. १०</p>	<p>६. सेम राज बिमली ना.प्र.नं.: ०४-०१-७२-१९६२९ जारी मिति: २०७२/१२/१७, जि.प्र.का. भापा बाबु: खड्ग प्रसाद विमली वाजे: महानन्द विमली स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०२</p> <p>७. सेम कुमारी सेलवाल ना.प्र.नं.: २३३७५१७ जारी मिति: २०४६/०२/१०, जि.प्र.का. भापा बाबु: यमनाथ सेलवाल वाजे: इश्वरी प्रसाद सेलवाल स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, डागीवारी गा.वि.स., वडा नं. ०४ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०२</p> <p>८. हेम राज संगौला ना.प्र.नं.: ८८८३ जारी मिति: २०४३/०४/२७, जि.प्र.का. पाँचथर बाबु: रघु प्रसाद संगौला वाजे: हरि प्रसाद संगौला स्थायी ठेगाना: पाँचथर जिल्ला, पंचमी गा.वि.स., वडा नं. ०९ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०४</p> <p>९. रेनुका विमली ना.प्र.नं.: २३३७५५६ जारी मिति: २०४६/०२/१०, जि.प्र.का. भापा बाबु: हरी लाल नेपाल ससुरा: खड्ग प्रसाद विमली स्थायी ठेगाना: भापा जिल्ला, डागीवारी गा.वि.स., वडा नं. ०८ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०२</p> <p>१०. अजना प्रसाई ना.प्र.नं.: ३६७/५८ जारी मिति: २०६०/१०/२६, जि.प्र.का. ताप्लेजुड बाबु: राम प्रसाद प्रसाई वाजे: परमानन्द प्रसाई स्थायी ठेगाना: ताप्लेजुड जिल्ला, हाडपाड गा.वि.स., वडा नं. ०८ हालको ठेगाना: भापा जिल्ला, विर्तामोड न.पा., वडा नं. ०२</p>
---	---

लिलाम हुने सम्पतिको विवरण

<p>१. सेम राज बिमलीको नाममा मालपोत कार्यालय, भापामा दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला, चारपाने गा.वि.स. वडा नं. ४ स्थित कित्ता नं. ६१९ र ६२१ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-१९ र ०-०-९ (वि.क.घु.क) जग्गा तथा सोको सम्पूर्ण लिगलगापातहरू समेत।</p> <p>२. रेनुका विमलीको नाममा मालपोत कार्यालय, भापामा दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला, चारपाने गा.वि.स., वडा नं. ४ स्थित कित्ता नं. ६१९ र ६२० को क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-१५ र ०-०-७ (वि.क.घु.क) जग्गा तथा सोको सम्पूर्ण लिगलगापातहरू समेत।</p> <p>३. पाथिमरा स्टिल इण्डस्ट्रिज प्रा.लि.को नाममा मालपोत कार्यालय, भद्रपुर, भापामा दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला चारपाने गा.वि.स., वडा नं. ५ स्थित कित्ता नं. ८३९, ८०२, ९८४, ८३८, ९८५ र ९६६ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-४-१५-०, ०-१-०-०, ०-०-१०-०, ०-०-१०-०, ०-०-१०-० र ०-७-१०-० (वि.क.घु.क) जग्गा तथा सोको सम्पूर्ण लिगलगापातहरू समेत।</p> <p>४. पाथिमरा स्टिल इण्डस्ट्रिज प्रा.लि.को नाममा मालपोत कार्यालय, भद्रपुर, भापामा दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला चारपाने गा.वि.स., वडा नं. ५ स्थित कित्ता नं. २१४७ को क्षेत्रफल १-०-१५-२.९ (वि.क.घु.क) जग्गा तथा सोको सम्पूर्ण लिगलगापातहरू समेत।</p>	<p>५. पाथिमरा स्टिल इण्डस्ट्रिज प्रा.लि.को नाममा मालपोत कार्यालय, भद्रपुर, भापामा दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला चारपाने गा.वि.स., वडा नं. ५ स्थित गोदाममा रहेको सम्पूर्ण चल/अचल श्रिसम्पत्ति (Plant and Machinery) तथा अन्य सामानहरू।</p> <p>६. धनि कुमारी बैंक लि. र ऋणी पाथिमरा स्टिल इण्डस्ट्रिज प्रा.लि. कायम भई वागमति प्रदेश यातायात व्यवस्था कार्यालय, ललितपुरमा दर्ता कायम रहेको चे.नं. MALPC812LLM082548*K, ई.नं. G4FLV082837, सवारी नं. प्रदेश ३-०१-०२४ च-२१३३ को Hyundai Creta थाप १।</p>
---	---

शर्तबन्धे जहरू:

- शिलबन्दी बोलपत्र यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ औं दिन अर्थात् २०८१ भदौ ०१ गते भित्र बैंकको शाखा कार्यालय विर्तामोडमा कार्यालय समय भित्र प्राप्त भई सक्नु पर्नेछ।
- बोलपत्र फारम कुमारी बैंक लिमिटेडको शाखा कार्यालय विर्तामोडबाट रु. ५००/- तिरी प्राप्त गर्न सकिनेछ। उक्त बोलपत्रमा बोलपत्रवालाको हस्ताक्षर सहित शिलबन्दी गरी वाहिर (घर/जग्गाको बोलपत्र) समेत प्रस्ट रूपमा लेखिएको हुनुपर्नेछ।
- बोलपत्रमा आफूले लिन चाहेको धितोमा रहेको सम्पत्ति, के कति रकममा सकार गरी लिन चाहेको हो, स्पष्ट गरी अंक तथा अक्षरमा लेखिएको हुनुपर्नेछ र आफूले कबोल गरेको रकमको १० (दश) प्रतिशतको दरले हुने धरोटी वापत रकम कुमारी बैंक लि.मा जम्मा गरेको भौचर, कुमारी बैंक लि. को नाममा गुड फर पेमेन्ट (Good For Payment) चेक बनाई बोलपत्रको साधामा संलग्न गरेको हुनुपर्नेछ, सो बाहेक अन्य कुनै किसिमका धरोटी स्वीकार गरिने छैन र त्यस्तो धरोटी रकममा कुनै ब्याज दिइने छैन।
- यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ८ औं दिन अर्थात् २०८१ भदौ ०२ गते ३:०० बजे देखि बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधिको रोहवरमा बैंकको शाखा कार्यालय विर्तामोडमा बोलपत्र खोल्नेछ। बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधिको अनुपस्थितीले मात्र बोलपत्र खोल्न बाधा पुग्ने छैन।
- बोलपत्र बुझाउने अन्तिम मितिमा बैंक विदा परेमा सोको लगते पछि बैंक खुलेको दिन बोलपत्र बुझाउन सकिनेछ। बोलपत्र खोल्ने दिन विदा परेमा समेत विदाको लगते पछि बैंक खुलेको दिन बोलपत्र खोल्नेछ।
- म्याद नाशी वा रीत नपुगी आएको तथा शर्त राखी दिएको बोलपत्र उपर कुनै कारवाही गरिने छैन।
- बोलपत्र स्वीकृत भएमा सम्बन्धित बोलपत्रदाताले सोको सूचना पाएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र बोल कबोल गरेको धरोटी बाहेकको बाँकी रकम बैकमा जम्मा गर्नुपर्नेछ। अन्यथा धरोटी वापत जम्मा भएको रकम जफत हुनेछ।
- लिलाम गरिएको सम्पत्ति दाखेल खारेज गर्दा सम्बन्धित अड्डामा लाग्ने दै दस्तुर लिलाम सकार गरी लिनेले नै व्यहोर्नु पर्नेछ।
- लिलाम हुने सम्पत्ति सम्बन्धी अन्य थप जानकारी आवश्यक भएमा कार्यालय समय भित्र बैंकको शाखा कार्यालय विर्तामोडमा सम्पर्क राखी प्राप्त गर्न सकिनेछ।
- धितो सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्दा कुनैले नसकारेमा वा लिलाममा कुनैले भाग नलिएमा समेत बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम बैंकले उक्त सम्पत्तिको स्वामित्व आफूमा सकार गरी लिन सक्नेछ।
- गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र प्राप्त भएको वा नभएको कारणले बैंक आफूले सकार गर्न कुनै बाधा पर्ने छैन।
- प्राप्त भएको गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र अर्न्तगत सबै भन्दा बाँड अंक बोल्नेलाई समेत बोलपत्र स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने सम्पूर्ण अधिकार बैकमै सुरक्षित राखिएको छ।
- धितोबन्धक लेखिएको उक्त सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्दा वा बैंक आफूले सकार गर्दाको अवस्थामा समेत बैंकको सम्पूर्ण लेना असुल उपर नभएमा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम असुल उपर गरिनेछ।

बोलपत्र खोल्ने मिति २०८१ भदौ ०२ गते आइतबार अपराह्न ३:०० बजे

कुमारी बैंक लिमिटेड
KUMARI BANK LIMITED
सबैका लागि, सबैका लागि

शाखा कार्यालय विर्तामोड फोन नं. ०३३-५३४५४०

